

Ομιλία κ. Νίκου Βέττα
Γενικό Διευθυντή Ι.Ο.Β.Ε.
Καθηγητή Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Οικονομία και μεταρρυθμίσεις

8.4.2014

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής IOBE

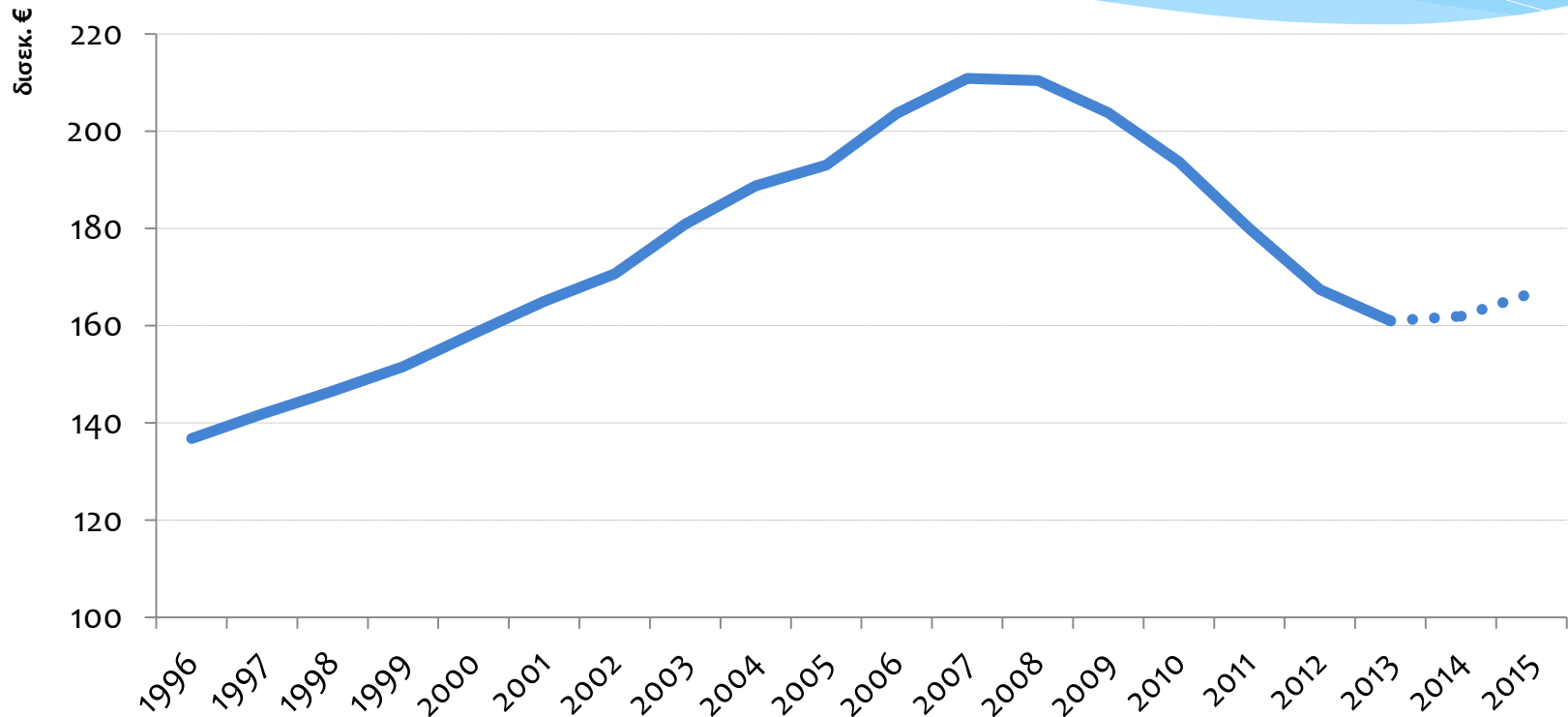
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

nvettas@aueb.gr

www.iobe.gr

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Πραγματικό ΑΕΠ (έτος βάσης 2005)



Πηγή: Eurostat

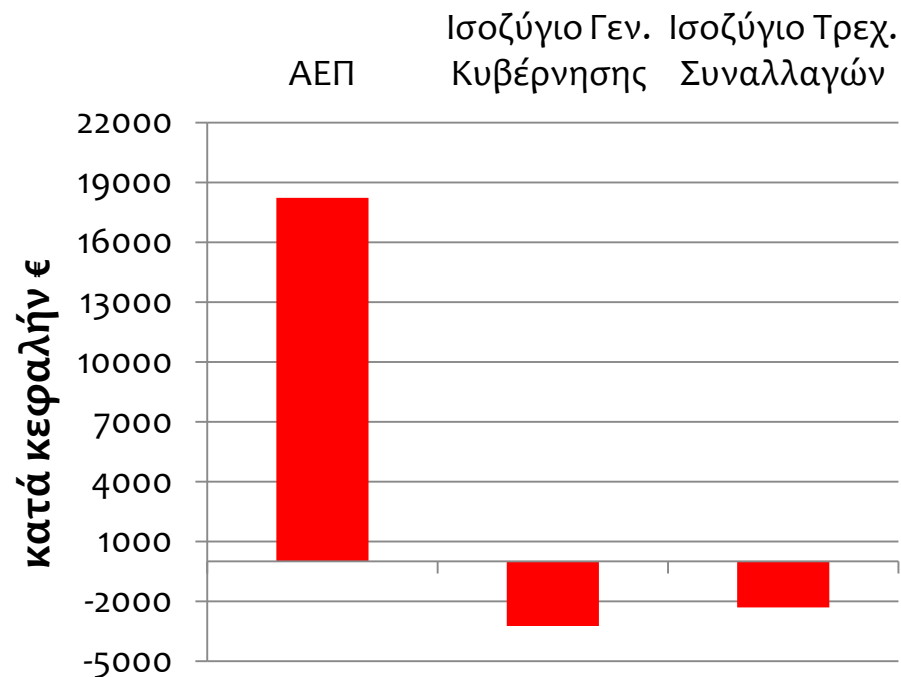
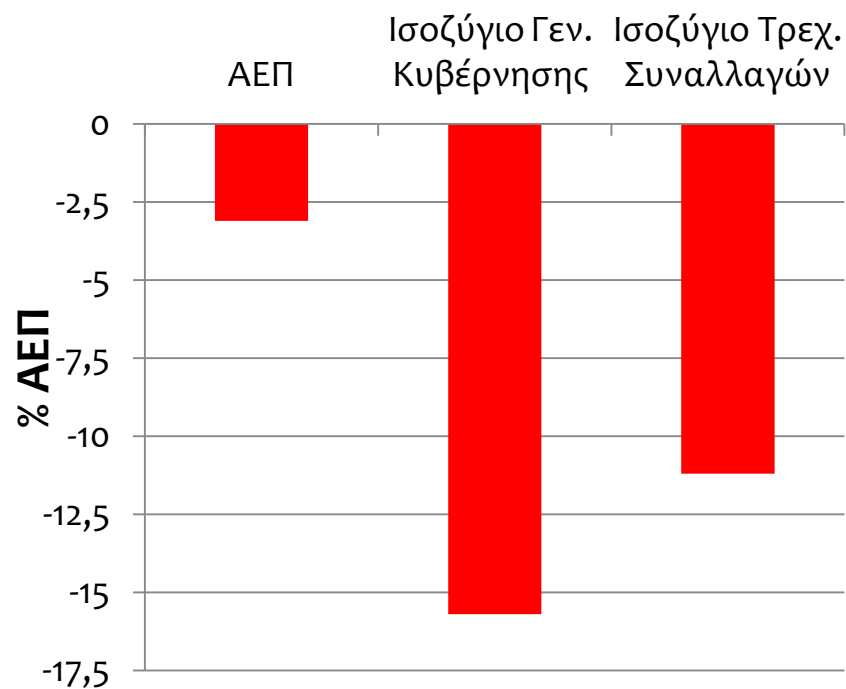
Βασικά Μακροοικονομικά - Δημοσιονομικά Μεγέθη (% ΑΕΠ)

	2009	2013	2014
ΑΕΠ	-3.1	-3.9	0.6
Ανεργία	9.5	27.3	26.0
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ¹	-15.7	-2.2	-2.3
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ¹	-10.5	2.1	2.9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	-11.2	0.7	-1.8
Πληθωρισμός	1.2	-0.9	-0.6
Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου	20.5	12.5	13.1

¹ 2013-2014: Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2014

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ – Τράπεζα της Ελλάδος . Για το 2014 Eurostat

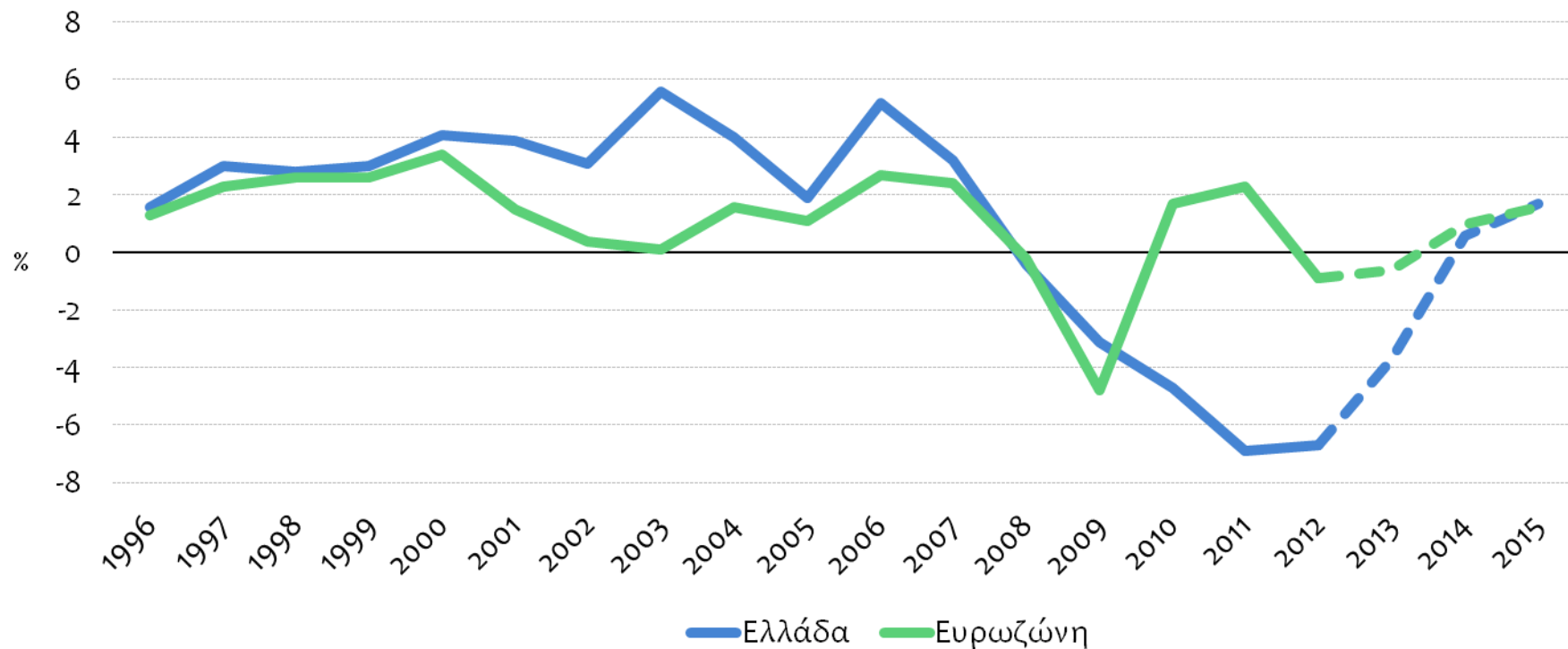
Βασικά μεγέθη 2009 – ανισορροπία



Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ – Τράπεζα της Ελλάδος

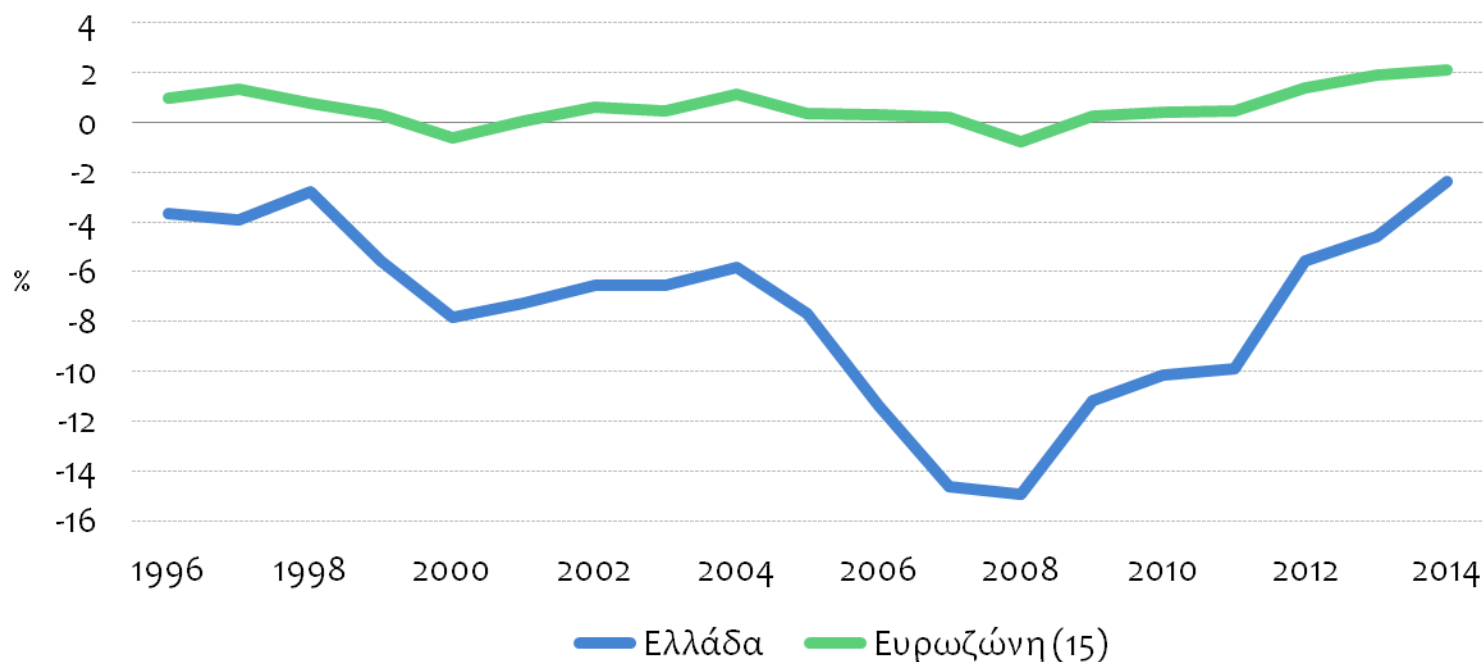
Ανάπτυξη

Ρυθμός μεγέθυνσης πραγματικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ (%)



Πηγή: Eurostat, European Economic Forecast, Winter 2014

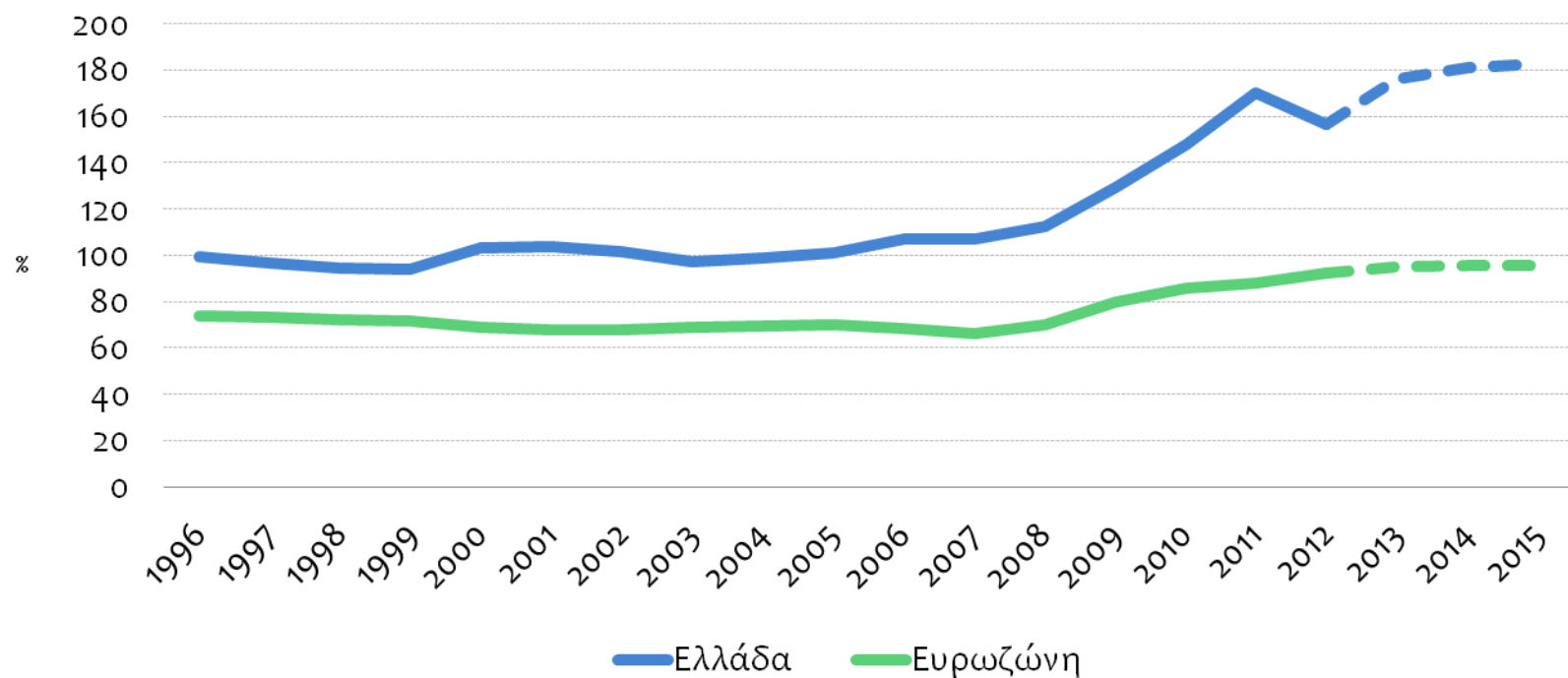
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ως % του ΑΕΠ)



Πηγή: ΟΟΣΑ (Economic Outlook No.92)

Δημόσιο Χρέος ως % του ΑΕΠ στην Ελλάδα και στην Ευρωζώνη

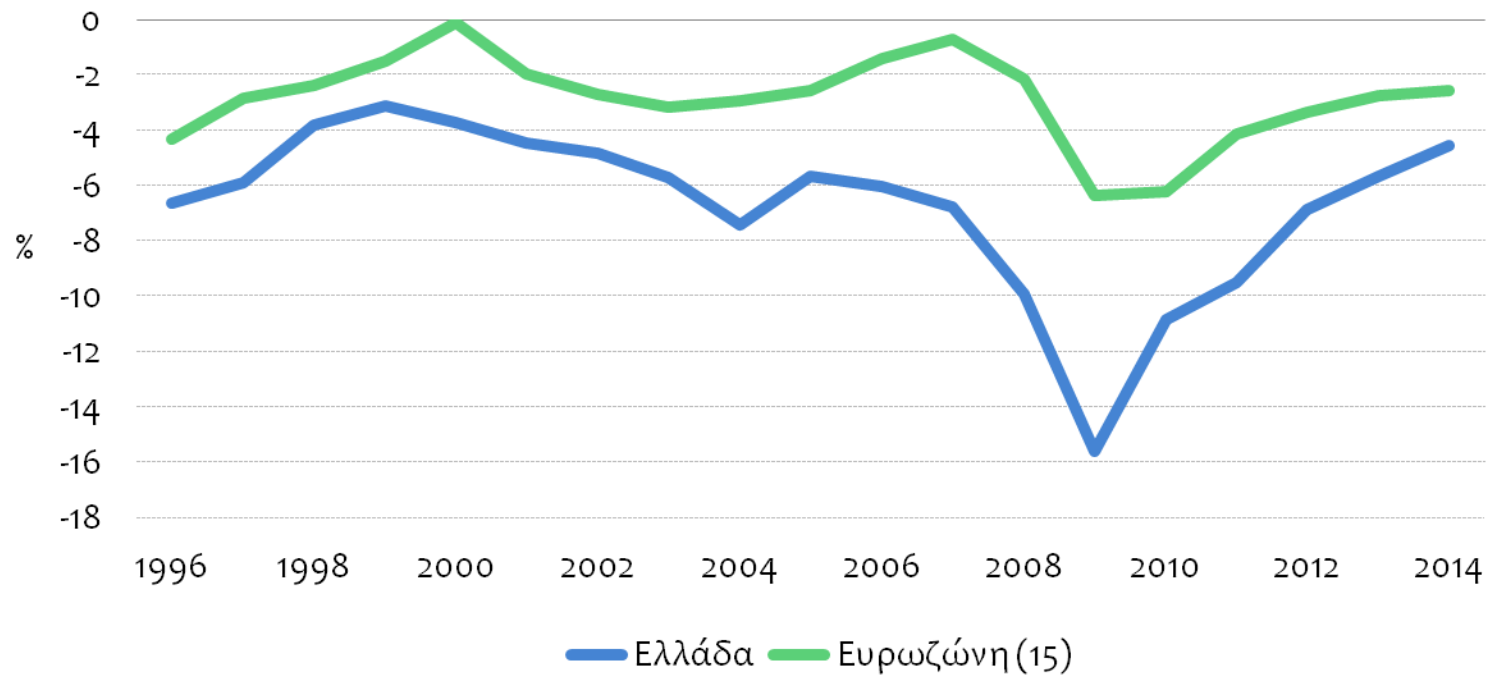
(με βάση τα κριτήρια του Μάαστριχτ)



Πηγή: ΟΟΣΑ (Economic Outlook No.94)

Δημόσιος δανεισμός

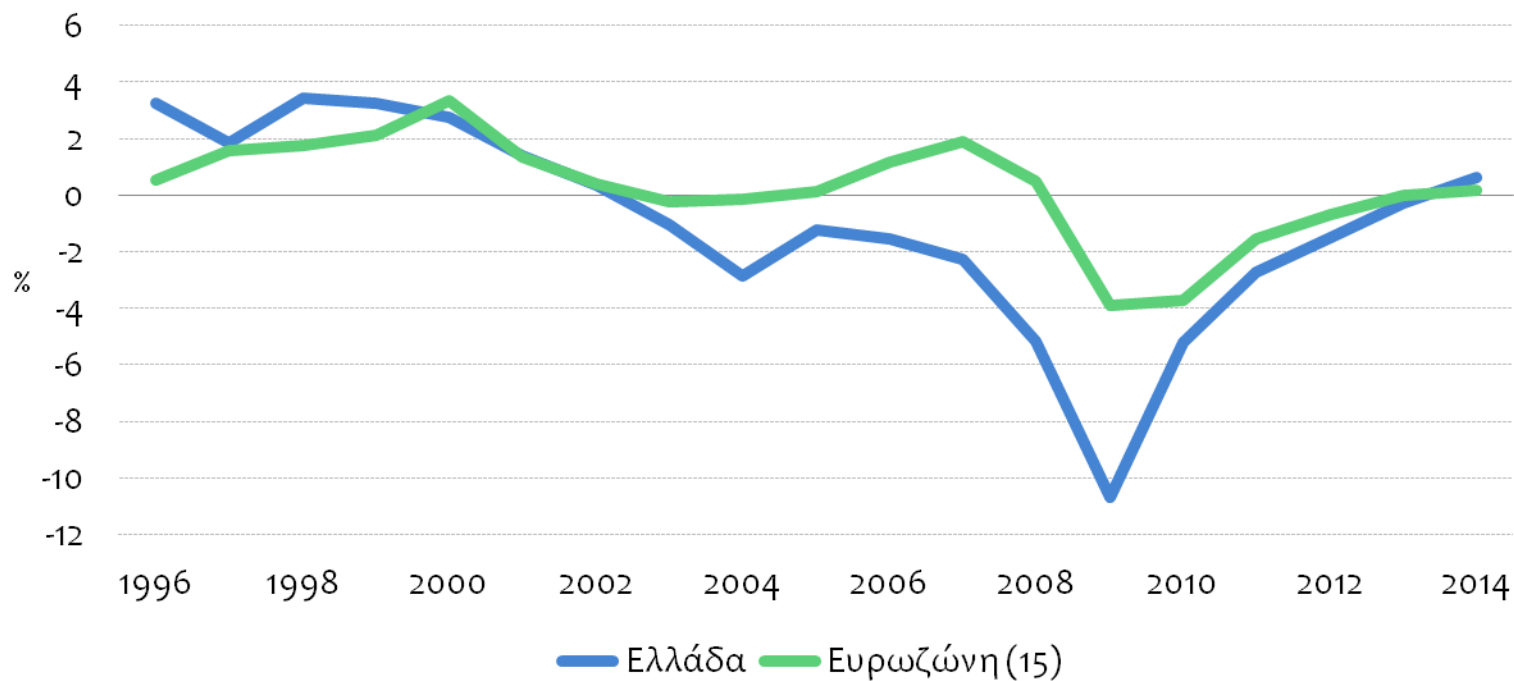
Καθαρός δανεισμός του Δημοσίου, ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)



Πηγή: ΟΟΣΑ (Economic Outlook No.92)

Πρωτογενές πλεόνασμα

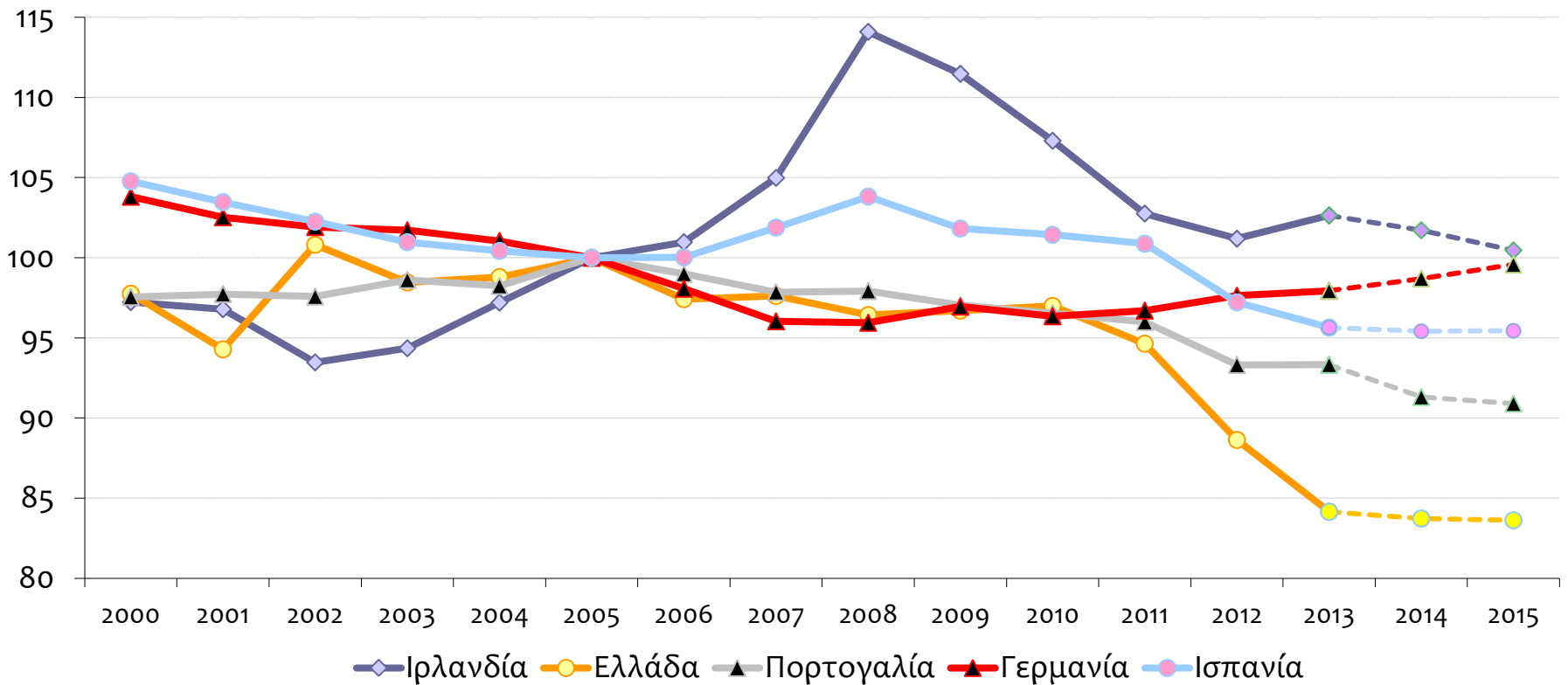
Πρωτογενές ισοζύγιο προϋπολογισμού, ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)



Πηγή: ΟΟΣΑ (Economic Outlook No.92)

Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας

(σε πραγματικούς όρους)

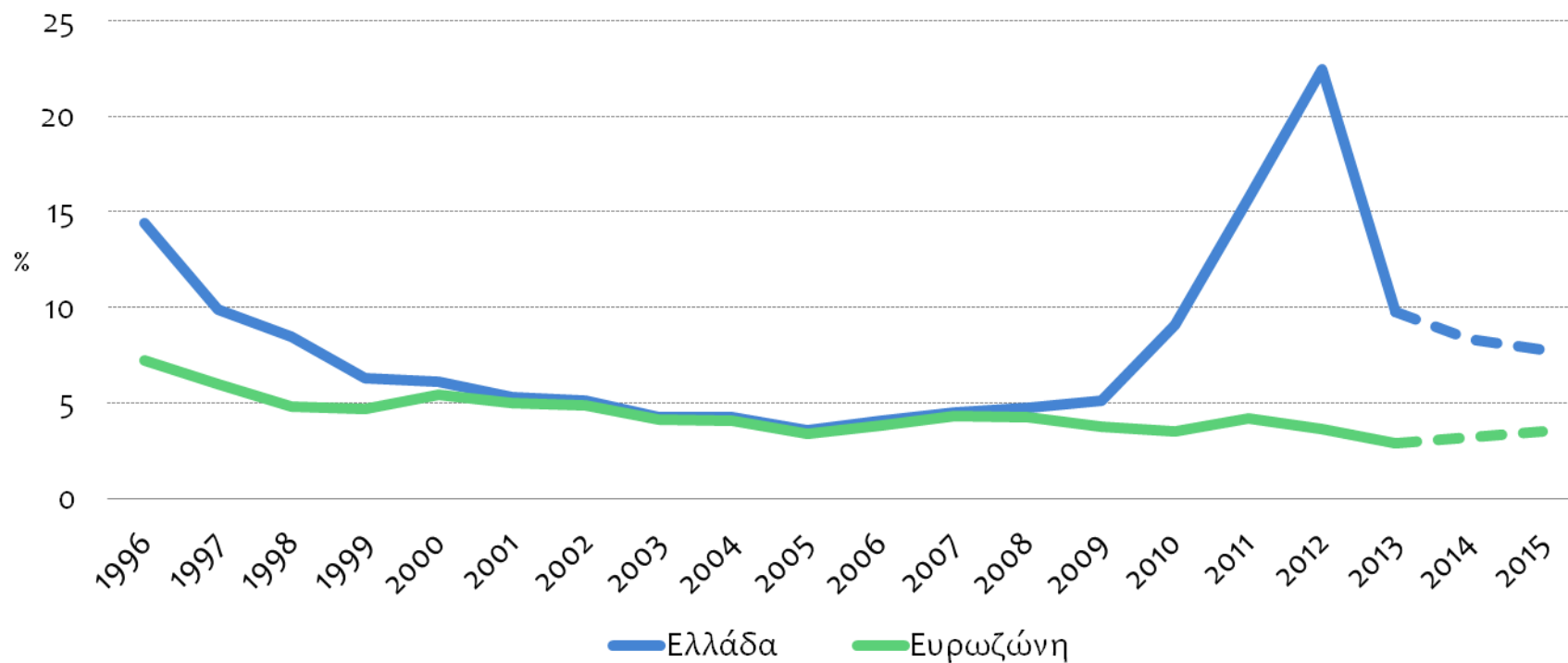


Πηγή: AMECO, DG ECFIN, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

* Συγκριτικά με την ΕΕ-15 (2005=100)

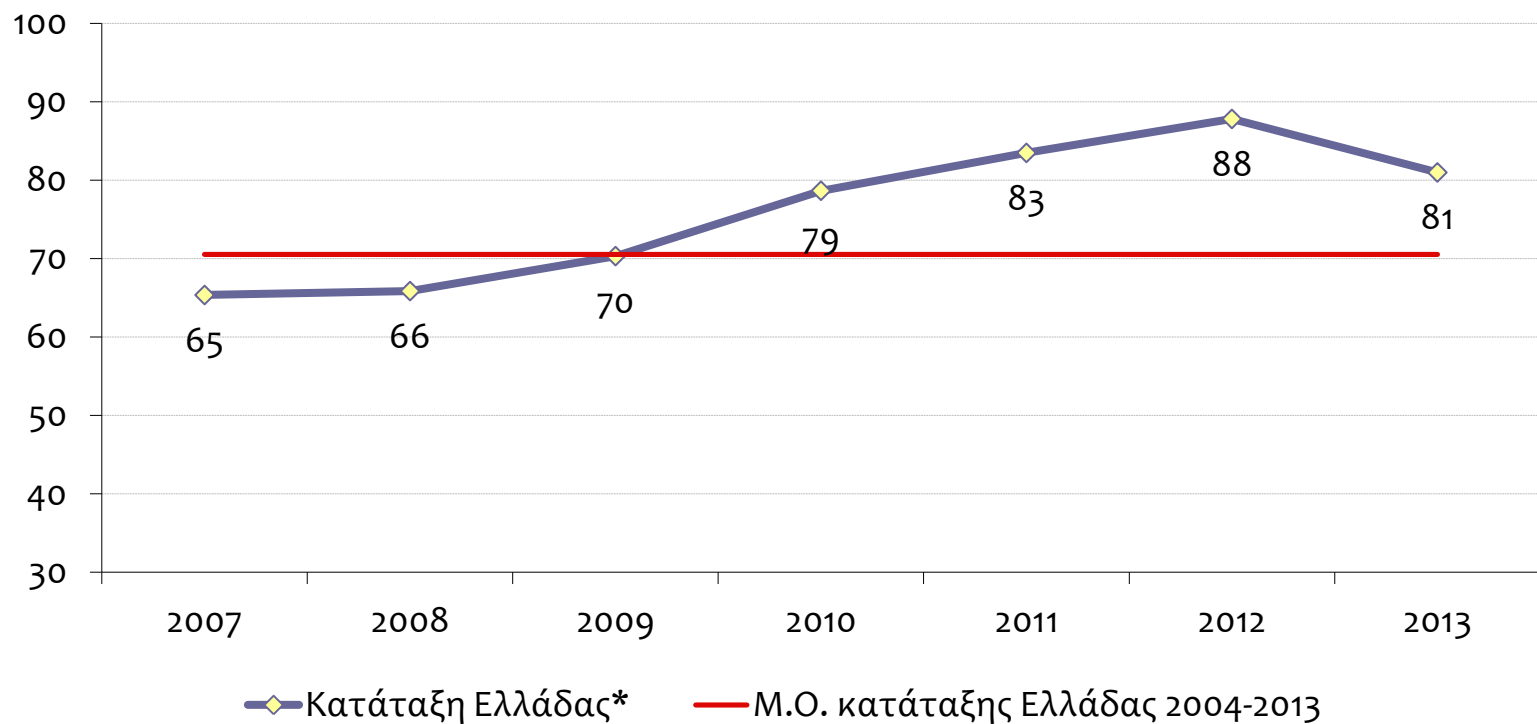
Επιτόκιο Δανεισμού

Πραγματικό επιτόκιο δανεισμού μακροπρόθεσμων ομολόγων δημοσίου (%)



Πηγή: ΟΟΣΑ (Economic Outlook No.94)

Δείκτης Ανταγωνιστικότητας WEF

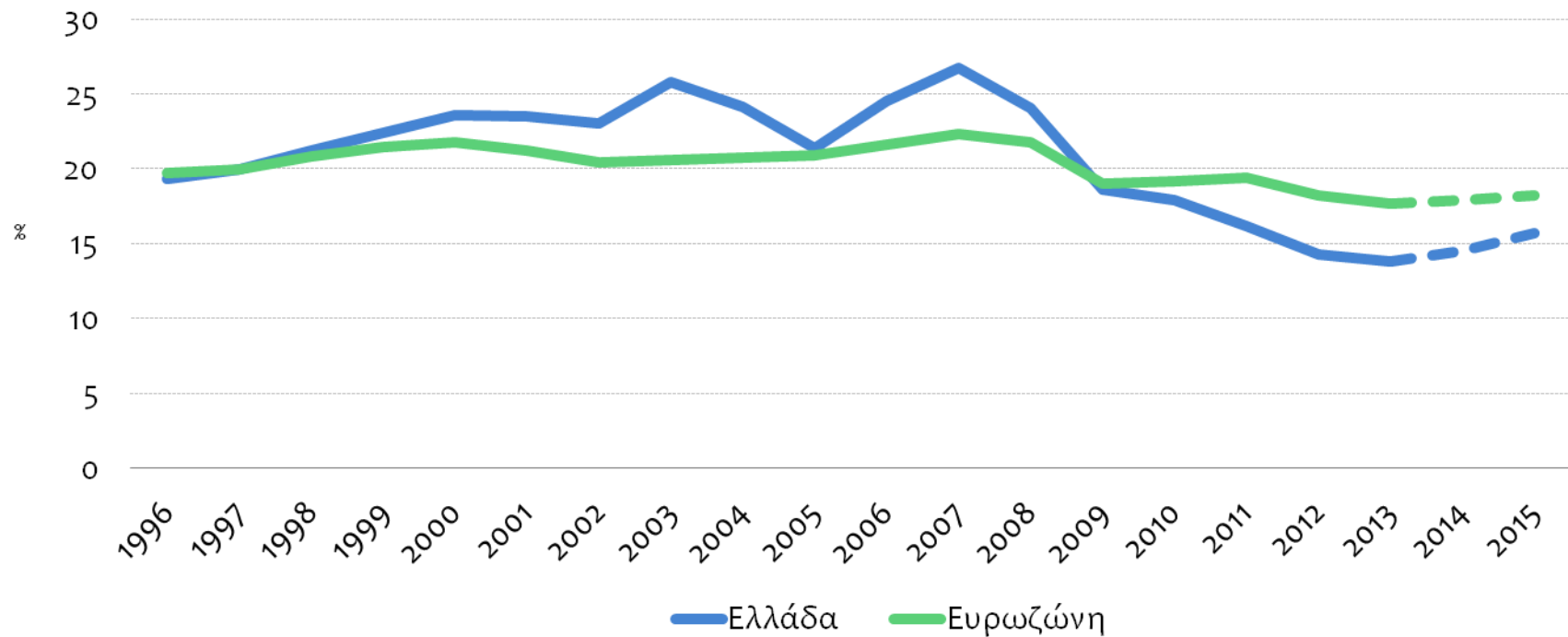


Πηγή: WEF, The Global Competitiveness Report, 2004-2013

(*) Κανονικοποίηση του δείκτη βάσει του μέσου όρου των χωρών που αξιολογήθηκαν στη χρονική περίοδο 2004-2013

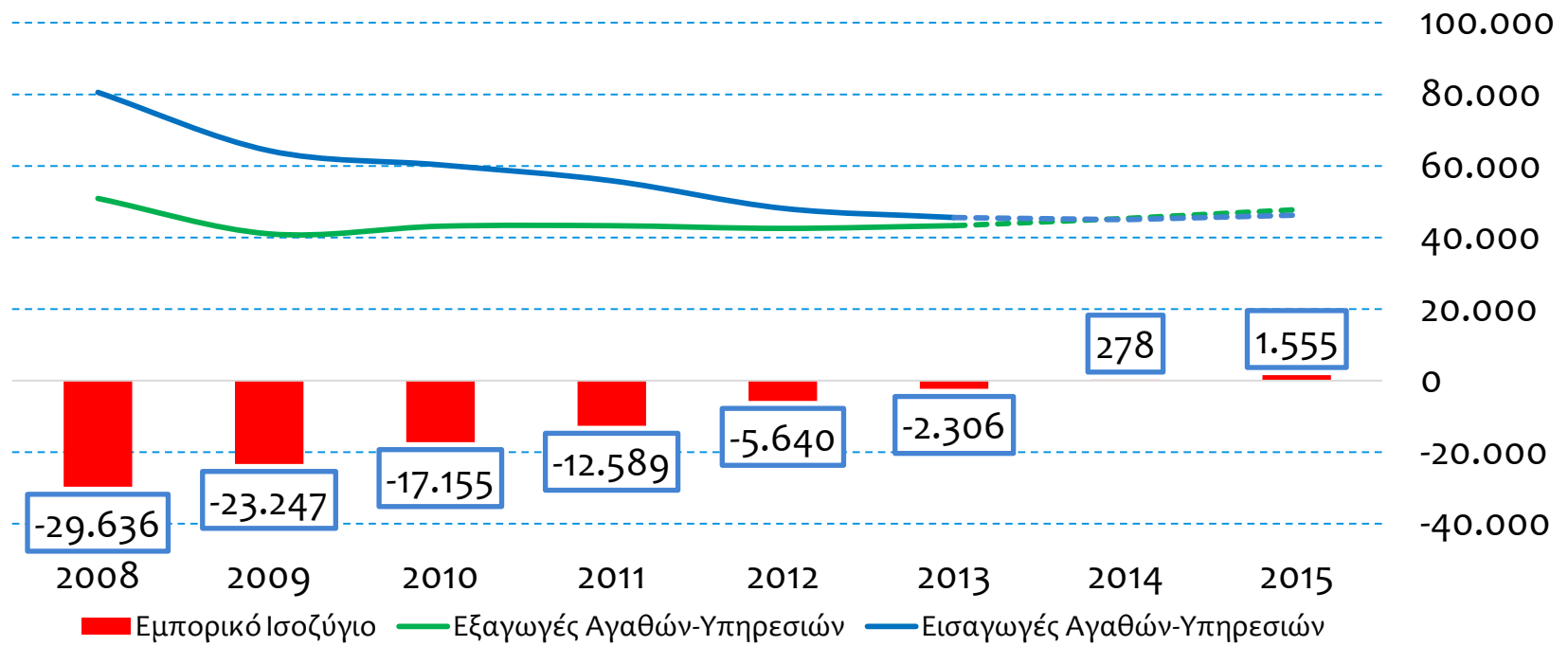
Επενδύσεις

Ακαθάριστος Σχηματισμός Κεφαλαίου, ως % του ΑΕΠ



Πηγές: Ameco - Eurostat - European Economic Forecast, winter 2014

Εμπορικό Ισοζύγιο



(*) Με βάση τα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, ΕΛΣΤΑΤ - European Economic Forecast, winter 2014

Αποτίμηση και προοπτικές

- * Δημοσιονομική προσαρμογή και δομικές μεταρρυθμίσεις: υποκατάσταση ή συμπληρωματικότητα
- * Μεταρρύθμιση: συναίνεση, ρήξεις
- * Γνώση – εφαρμογή
- * Αξιοπιστία

Επιμέρους

- * Αγορά εργασίας
- * Κοινωνική ασφάλιση
- * Φορολογία
- * Υγεία
- * Αγορά προϊόντων και υπηρεσιών: ανταγωνισμός
- * Δημόσιος τομέας – «γραφειοκρατία»
- * Εκπαίδευση
- * Δικαιοσύνη

Ανάπτυξη

- * Θεσμοί: προϋπόθεση για (μακροχρόνιες και παραγωγικές) επενδύσεις
- * Ανταγωνιστικότητα και καινοτομία: προϋπόθεση για εξωστρέφεια (στροφή σε παραγωγή εμπορεύσιμων)
- * Νέο αναπτυξιακό πρότυπο
- * Μετασχηματισμός μιας εσωστρεφούς και κρατικοδίαιτης οικονομίας – ρόλος κράτους
- * Δεν πρέπει να υπάρξει καθυστέρηση

Ελλάδα και ευρώ-ζώνη

- * Προσαρμογή επιτυχής (και πρωτοφανής).
- * Ανάπτυξη;
- * Αν δεν υπάρξει εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων: κίνδυνος στασιμότητας (ή και σταδιακής οπισθοδρόμησης)
- * Δυνατότητα για ισχυρή δυναμική ενάρετου κύκλου
- * Χρέος: η αξιόπιστη μεταρρυθμιστική δυναμική όρος για την ουσιαστική μείωση

Ομιλία κ. Svet Danchev
Υπεύθυνο Μικροοικονομικής Ανάλυσης & Πολιτικής Ι.Ο.Β.Ε.



Οι οικονομικές επιδράσεις των διαρθρωτικών αλλαγών

Δείκτες απόδοσης και μικροοικονομικές επιδράσεις

Δομή Παρουσίασης

- ▶ Εισαγωγή
- ▶ Πρόοδος μεταρρυθμίσεων και μικροοικονομικές επιδράσεις
 - ▶ Σύστημα δημόσιων συμβάσεων
 - ▶ Επενδύσεις
 - ▶ Ανταγωνισμός στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών
 - ▶ Εξαγωγές
- ▶ Σύνοψη

Η εκκίνηση της ανάκαμψης δεν μπορεί να βασιστεί (μόνο) σε δημόσιες επενδύσεις και κατανάλωση

ΑΕΠ

Κατανάλωση

Επενδύσεις

Εξωτερικό εμπόριο

Ιδιωτική

Δημόσια

Ιδιωτικές

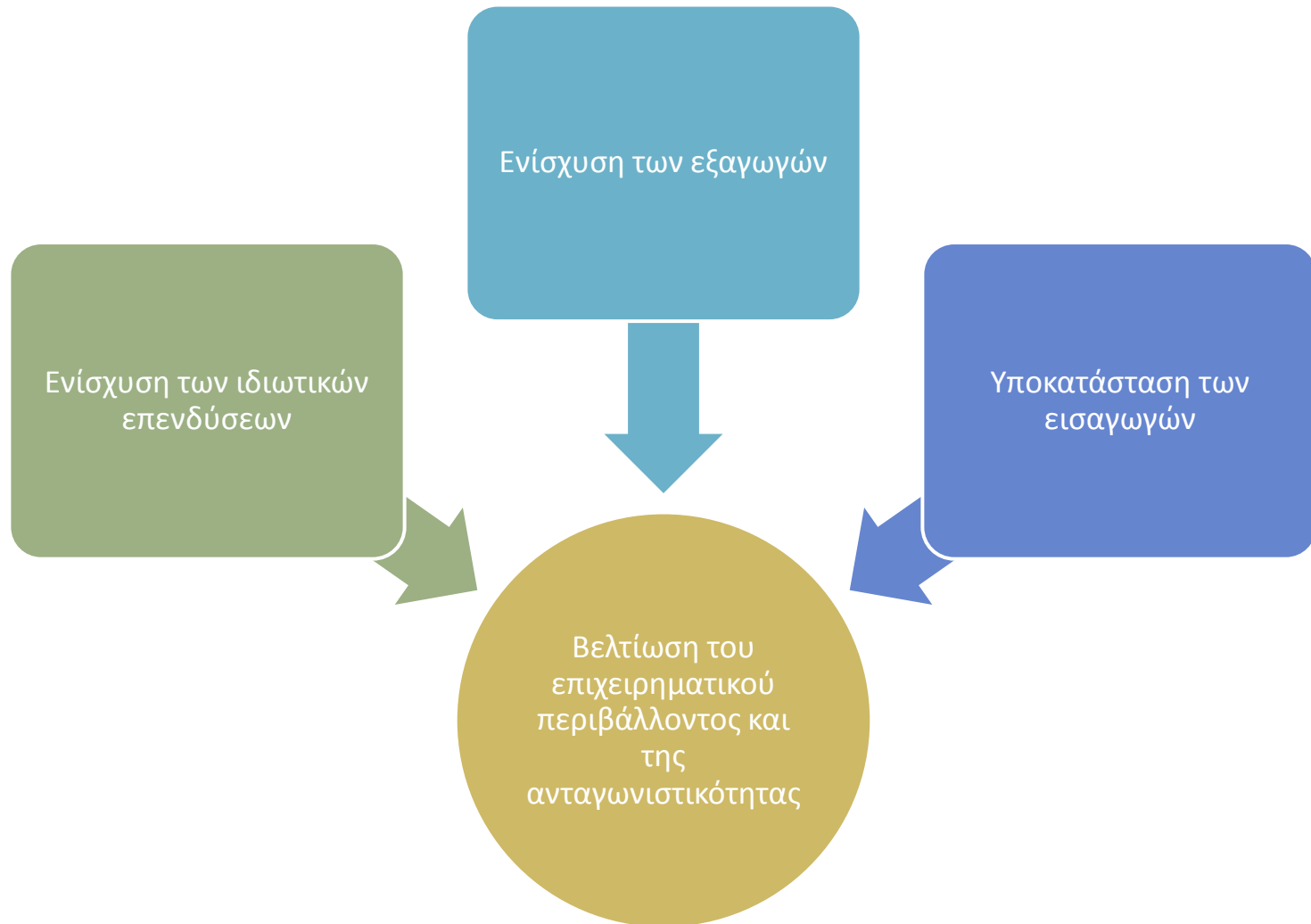
Δημόσιες

Εξαγωγές

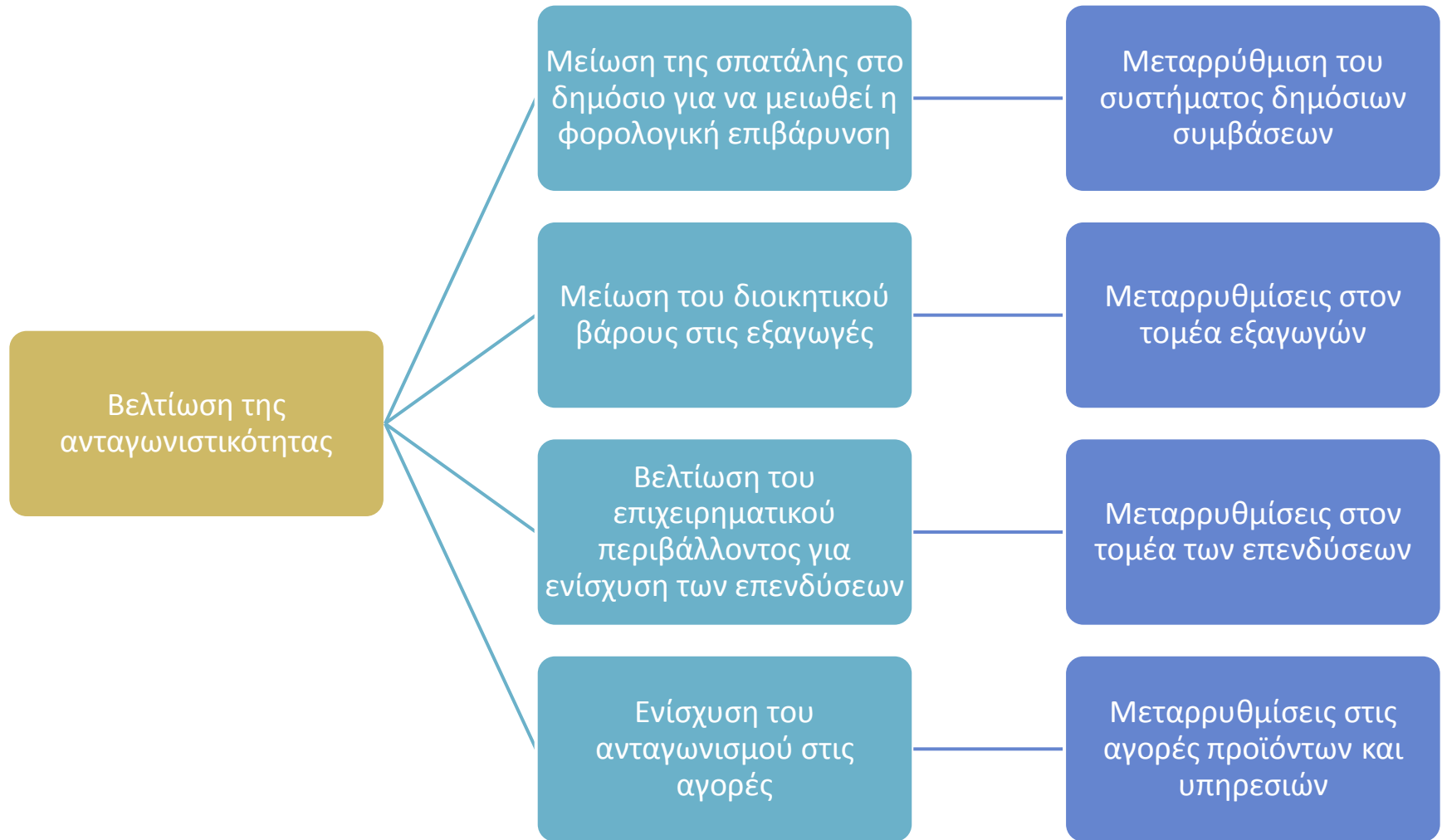
Υποκατάσταση
εισαγωγών

Η εκκίνηση απαιτεί ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και των καθαρών εξαγωγών

Άρα, απαιτείται βελτίωση της λειτουργίας του οικονομικού συστήματος



Για την βελτίωση της λειτουργίας του οικονομικού συστήματος απαιτούνται μεταρρυθμίσεις



Παρά την αναγκαιότητα των μεταρρυθμίσεων, η εφαρμογή τους είναι δύσκολη



Τρεις μελέτες για την πρόοδο και τον προσδιορισμό των επιδράσεων των δομικών αλλαγών

«Δείκτες επιχειρηματικής απόδοσης και προόδου μεταρρυθμίσεων»

- Δείκτες προόδου μεταρρυθμίσεων (input indicators)
- Δείκτες αποτελεσματικότητας των μεταρρυθμίσεων (output indicators)

«Οι μικροοικονομικές επιδράσεις από μεταρρυθμίσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον»

- Καταγραφή παθογενειών (policy failures) στο επιχειρηματικό περιβάλλον
- Καταγραφή μεταρρυθμίσεων
- Επισκόπηση βιβλιογραφίας
- Ποσοτικοποίηση των μικροοικονομικών επιδράσεων από τις μεταρρυθμίσεις

«Αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα»

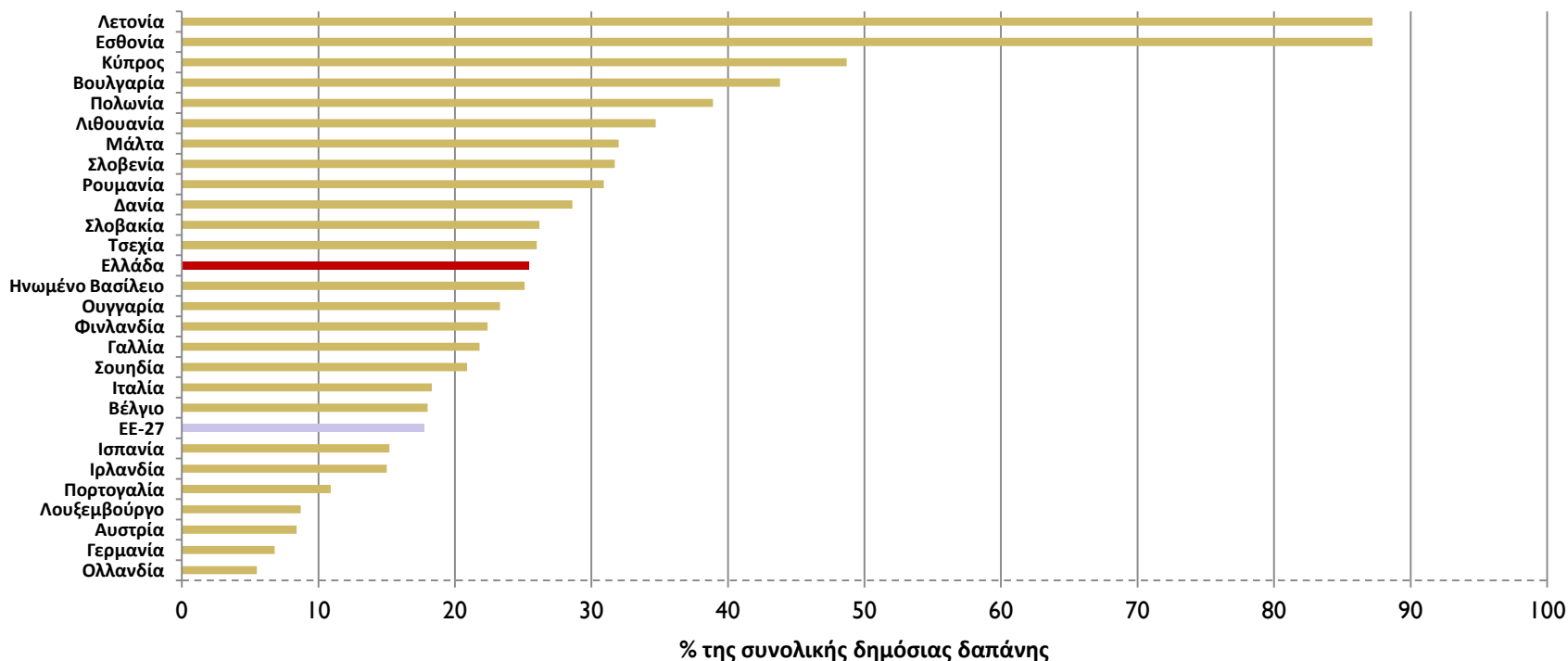
- Ποσοτικοποίηση των επιδράσεων των μεταρρυθμίσεων στον σύνολο της Ελληνικής οικονομίας με τη χρήση υποδείγματος γενικής ισορροπίας

Πρόοδος μεταρρυθμίσεων και μικροοικονομικές επιδράσεις

Σύστημα δημόσιων συμβάσεων

Σχετικά υψηλό ποσοστό προκηρύξεων στην Ευρωπαϊκή πλατφόρμα TED

Αξία προκηρύξεων στο Tenders Electronic Daily το 2011

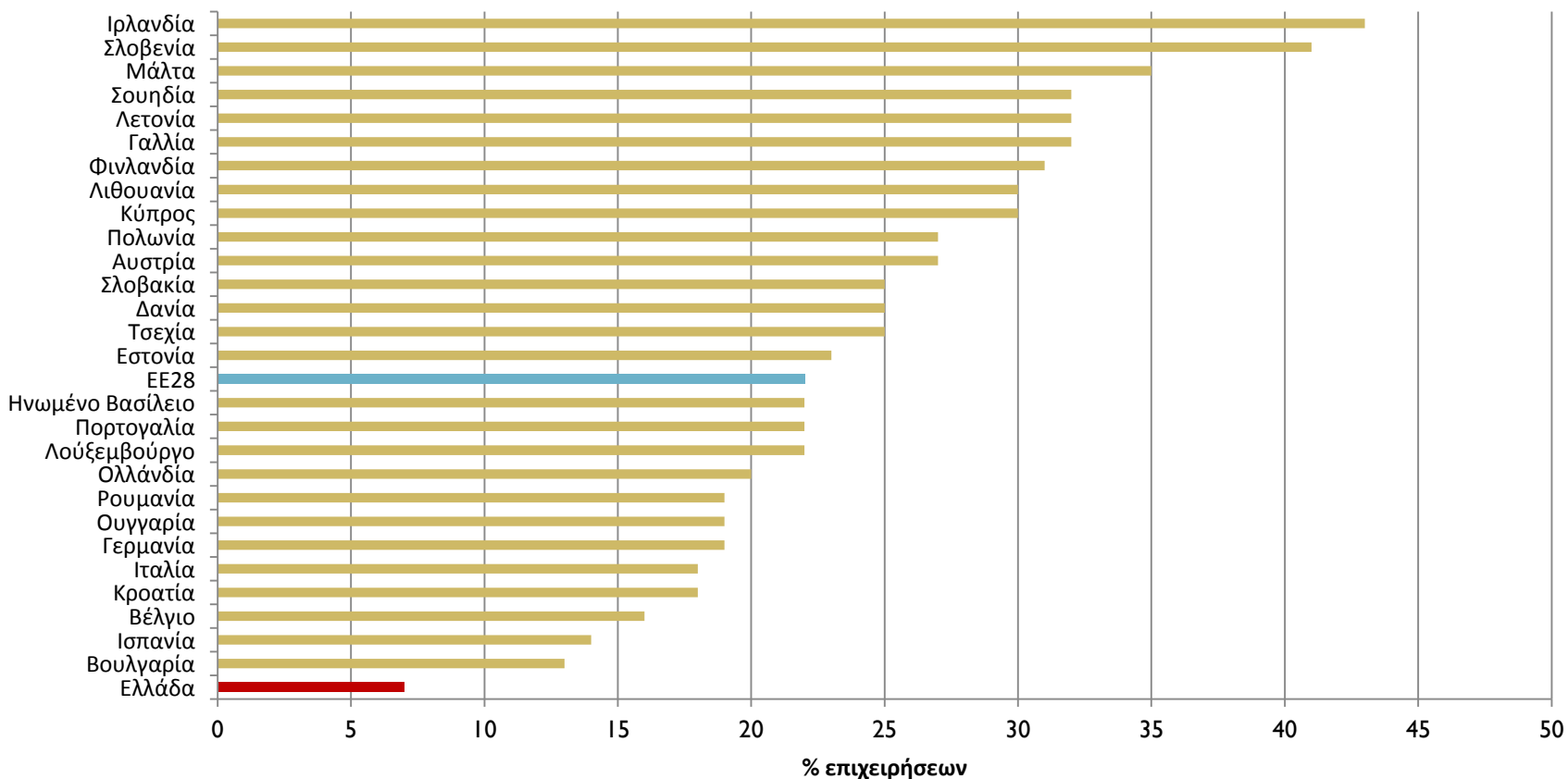


Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Εσωτερική Αγορά και Υπηρεσίες

Ωστόσο, σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες έχουν τεθεί σε λειτουργία εθνικά ηλεκτρονικά συστήματα εδώ και χρόνια.

Η χρήση των συστημάτων δημόσιων συμβάσεων στην Ελλάδα από τις επιχειρήσεις υστερεί σημαντικά

Χρήση των ηλεκτρονικών συστημάτων δημόσιων διαγωνισμών από τις επιχειρήσεις το 2012



Πηγή: Eurostat



Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα δημόσιων συμβάσεων

Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)

- Ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2011.
- Ο σκοπός της περιλαμβάνει τη διασφάλιση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων.

Υιοθέτηση ηλεκτρονικών μέσων για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων (e-procurement)

- Από την αρχή του 2014, οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης υποχρεούνται να διενεργούν τους διαγωνισμούς τους (για έργα με προϋπολογισμό πάνω από 60 χιλ.) μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ).

Αύξηση του μεριδίου αναθέσεων μέσω κεντρικών αρχών προμηθειών

Απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου

Οικονομετρική ανάλυση

► Υπόδειγμα:

$$\ln P_{ij,t} = \alpha_{ij} + \beta_1 D_t + \beta_2 \ln Comp_{jt} + \beta_3 Loc_{i,t} + \beta_4 Proceed_{j,t} + \beta_5 \ln GDP_t + u_{ij,t}$$

όπου $P_{ij,t}$ – τιμή προσφοράς από την εταιρεία i που κερδίζει το διαγωνισμό για τη σύμβαση j (winning bid), αποπληθωρισμένη με το ΔΤΚ.

D_t – ψευδομεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 1 την περίοδο μετά το Σεπτέμβριο του 2011 και 0 πριν.

$Comp_{jt}$ – αριθμός επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο διαγωνισμό j .

Loc_{it} – ψευδομεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 3 εάν πρόκειται για εταιρεία με έδρα στην Αθήνα ή Θεσσαλονίκη, 2 για ξένες επιχειρήσεις και 1 για εταιρείες με έδρα στην υπόλοιπη χώρα.

$Proceed_{jt}$ – ψευδομεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 3 εάν πρόκειται για ανοιχτό διαγωνισμό, 2 για διαγωνισμό με διαπραγματεύσεις και 1 για κλειστό διαγωνισμό.

GDP_{jt} – Δείκτης οικονομικής δραστηριότητας με βάση το πραγματικό ΑΕΠ ανά τρίμηνο και την πορεία μηνιαίων πρόδρομων δεικτών.

- Μέθοδος: Pooled OLS και Quintile regression (παλινδρομήσεις σε συγκεκριμένα εκατοστημόρια, για να ληφθεί υπόψη η ετερογένεια των δημόσιων συμβάσεων).
- Στοιχεία: 2.218 δημόσιες συμβάσεις για την περίοδο 2002-2013 από την ΓΓ Εμπορίου, ΥΠΑΝ

Η βελτίωση της διαφάνειας μέσω της ίδρυσης της ΕΑΑΔΗΣΥ συνδέεται με πτώση του κόστους των προμηθειών κατά 3,5%

Εξαρτημένη μεταβλητή – Μοναδιαία τιμή (ln)	Pooled OLS	Εκατοστη- μόριο 10%	Εκατοστη- μόριο 25%	Εκατοστη- μόριο 50%	Εκατοστη- μόριο 75%	Εκατοστη- μόριο 90%
Βελτίωση διαφάνειας	-3.47*** (0.54)	-1.79* (0.98)	-3.24*** (0.85)	-5.28*** (1.71)	-3.16*** (0.33)	-3.41*** (1.23)
Ανταγωνισμός	-0.97*** (0.12)	-0.03 (0.11)	-0.47*** (0.13)	-0.79*** (0.086)	-0.63*** (0.10)	-0.91*** (0.19)
Τοποθεσία	0.57*** (0.17)	-1.80e-09 (0.09)	0.70*** (0.19)	0.74*** (0.12)	0.30* (0.16)	-0.37 (0.29)
Τύπος διαδικασίας	2.33*** (0.08)	0.33*** (0.12)	1.48*** (0.09)	3.14*** (0.09)	3.58*** (0.11)	3.03*** (0.22)
ΑΕΠ	-0.55 (0.64)	-1.23** (0.58)	-0.34 (0.81)	0.09 (0.49)	-0.09 (0.50)	-1.67** (0.76)
Σταθερά	2.65 (2.96)	5.62** (2.77)	0.06 (3.93)	-1.91 (2.39)	0.46 (2.35)	12.58*** 3.26
R²	0.37	0.01	0.09	0.31	0.40	0.30

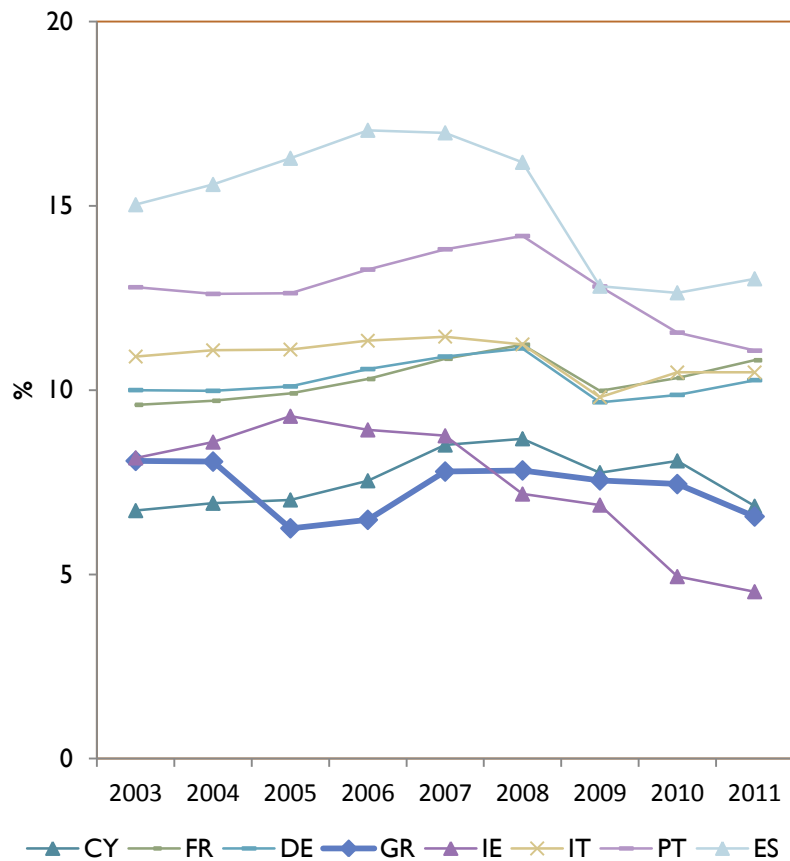
Σημ.: Αριθμός παρατηρήσεων 2218. *Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 10%. * * Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 5%. * * * Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 1%. Η τυπική απόκλιση παρατίθεται στην παρένθεση.

Πρόοδος μεταρρυθμίσεων και μικροοικονομικές επιδράσεις

Επενδύσεις

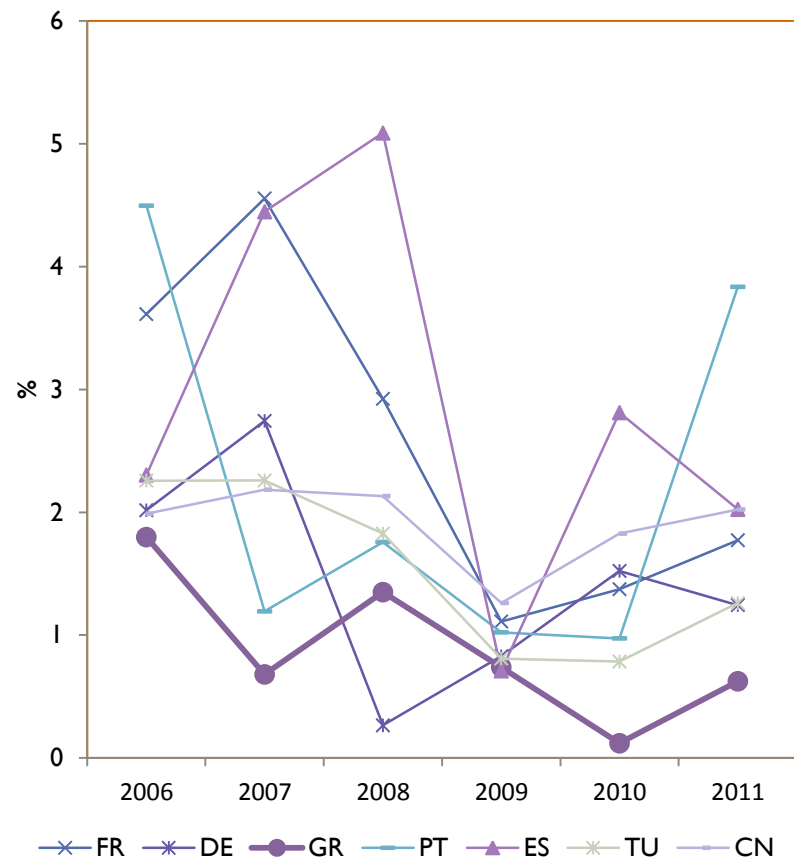
Η συνεισφορά των επενδύσεων στο εγχώριο προϊόν είναι χαμηλή

Επιχειρηματικές επενδύσεις (% του ΑΕΠ)



Πηγή: Eurostat

Ξένες άμεσες επενδύσεις (% του ΑΕΠ)



Πηγή: OECD, Fact Book Review



Μεταρρυθμίσεις στον τομέα των επενδύσεων

Αδειοδότηση νέων επιχειρήσεων και επενδυτικών σχεδίων

- Θέσπιση της «Υπηρεσίας Μιας Στάσης» για τη σύσταση ομορρύθμων και ετερορρύθμων εταιριών (Ιούνιος, 2010).
- Επιτάχυνση υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων (fast track – Δεκέμβριος 2010)
- «Ελλάδα Φιλική στις Επιχειρήσεις» (σχέδιο δράσης το 2011, Νόμος 4072/2012 το Φεβρουάριο του 2012)
- Νέα εταιρική μορφή – Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, με ελάχιστο κεφάλαιο ένα ευρώ (Φεβρουάριος του 2012).

Χωροταξικό και κτηματολόγιο

Λειτουργία βιομηχανικών περιοχών

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στις διαδικασίες αδειοδότησης νέων επιχειρήσεων

Αδειοδότηση νέων επιχειρήσεων	2010	2011	2012	2013
Διαδικασίες (αριθμός)	15	10	11	5
Χρόνος (μέρες)	19	10	11	14
Κόστος (% του κατά κεφαλήν εισοδήματος)	20.7%	20.1%	20.5%	4.6%
Ελάχιστο κεφάλαιο (% του κατά κεφαλήν εισοδήματος)	22.3%	22.8%	24.4%	0.0%

Πηγή: World Bank Doing Business

Σημαντικότερα περιθώρια βελτίωσης υπάρχουν για **μείωση του χρόνου** που απαιτείται για την αδειοδότηση των νέων επιχειρήσεων.



Οικονομετρική ανάλυση

► Υπόδειγμα:

$$y_{it} = \alpha_i + \gamma_t + \beta_1 Days_{it} + \beta_2 \ln Cost_{it} + \beta_3 Cap_{it} + \beta_4 GDP_{it} + u_{it}$$

Όπου y_{it} – επιχειρηματικές επενδύσεις, ως ποσοστό του ΑΕΠ χώρας i την περίοδο t .

$Days_{it}$ – αριθμός ημερών που απαιτούνται για την απόκτηση οικοδομικής άδειας, την ανέγερση των εγκαταστάσεων (αποθήκη, μονάδα παραγωγής κλπ.) και τον έλεγχο της πολεοδομίας πριν την έναρξη της χρήσης τους.

$Cost_{it}$ – κόστος απόκτησης άδειας οικοδομής για αποθήκη, μονάδα παραγωγής ή παρόμοιες εγκαταστάσεις, ως ποσοστό του κατά κεφαλήν εισοδήματος.

Cap_{it} – το ελάχιστο κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση εταιρείας, ως ποσοστό του κατά κεφαλήν εισοδήματος.

GDP_{jt} – ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές.

► Μέθοδος: Fixed effects, Random effects και Generalised Method of Moments (Arellano-Bond dynamic panel data approximation).

► Στοιχεία: 25 κράτη-μέλη της ΕΕ (δεν υπήρχαν στοιχεία για τη Βουλγαρία, τη Κροατία και τη Μάλτα) και Ελβετία για την περίοδο 2005-2011, από Eurostat και Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Η μείωση του διοικητικού βάρους στην προώθηση επενδυτικών σχεδίων έχει μετρίσιμη επίδραση στις επιχειρηματικές επενδύσεις

Εξαρτημένη μεταβλητή – Επιχειρηματικές επενδύσεις	Random Effects	Fixed Effects	Random Effects (Robust Standard Errors)	GMM
Κόστος άδειας οικοδομής	-0.006* (0.003)	-0.005* (0.003)	-0.006 (0.005)	-0.005*** (0.001)
Διάρκεια διαδικασιών (μέρες)	-0.007** (0.004)	-0.015*** (0.006)	-0.007** (0.004)	-0.010*** (0.004)
Ελάχιστο κεφάλαιο	-0.011** (0.005)	-0.011** (0.005)	-0.011 (0.007)	-0.005 (0.005)
ΑΕΠ	0.329*** (0.042)	0.314*** (0.041)	0.329*** (0.050)	0.281*** (0.032)
Σταθερά	14.430*** (1.023)	16.737*** (1.110)	14.430*** (1.606)	6.746*** (1.429)
L1.				0.872*** (0.083)
L2.				-0.247*** (0.078)
R ² (overall)	0.252	0.167	0.252	

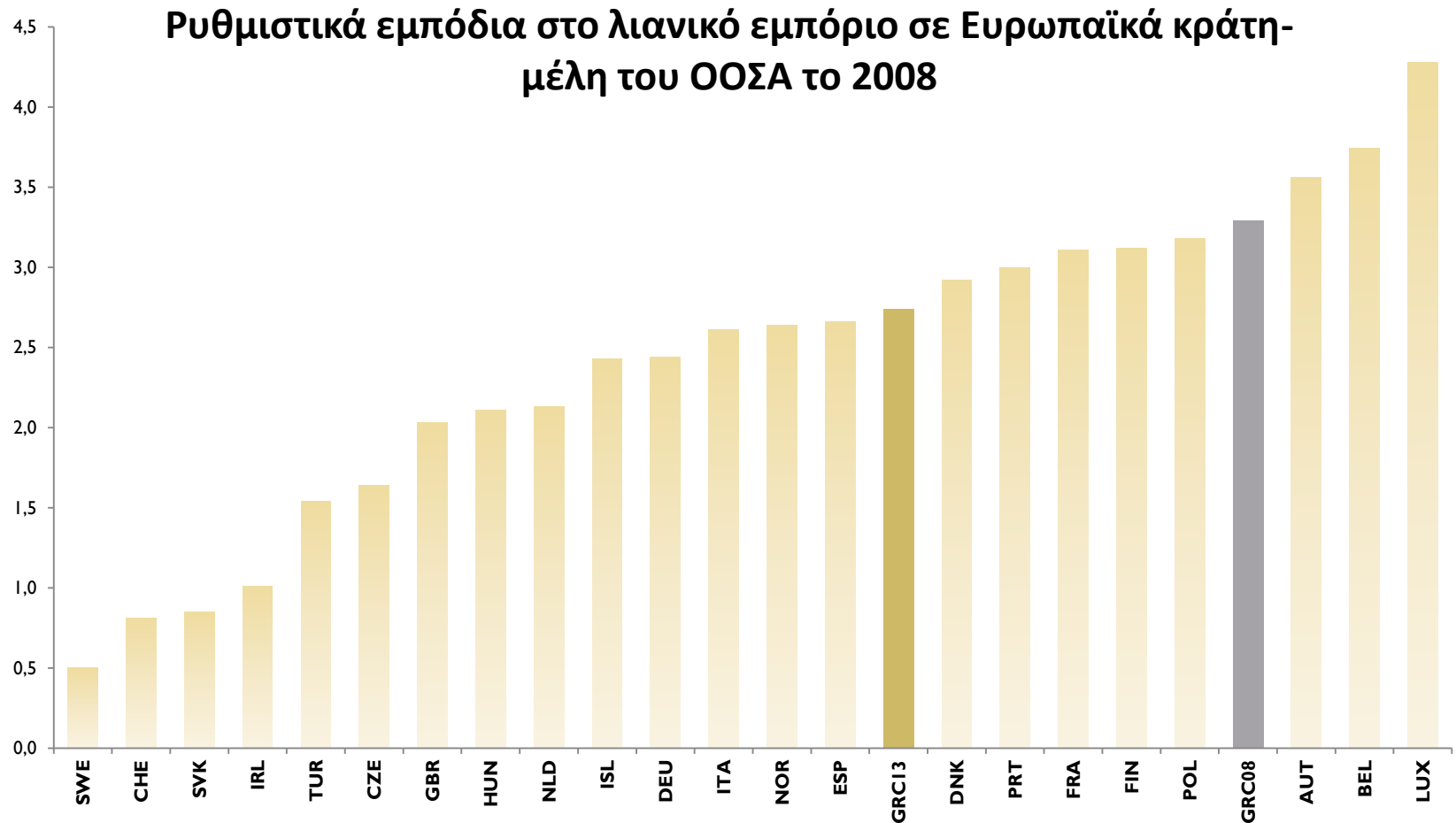
Σημ.: Η τυπική απόκλιση παρατίθεται στην παρένθεση. *Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 10%. ** Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 5%. *** Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 1%.

- ▶ Το δυνητικό όφελος από τις μεταρρυθμίσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον την περίοδο 2010-2013 εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 0,9% του ΑΕΠ (€1,6 δισεκ.).
- ▶ Περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών εγκατάστασης μπορεί να επιφέρει επιπλέον αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων κατά 0,4% του ΑΕΠ (€730 εκατ.).

Πρόοδος μεταρρυθμίσεων και μικροοικονομικές επιδράσεις

Ανταγωνισμός στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών

Έχει σημειωθεί πρόοδος στην εξάλειψη ρυθμιστικών εμποδίων, ωστόσο υπάρχει ακόμα περιθώριο βελτίωσης

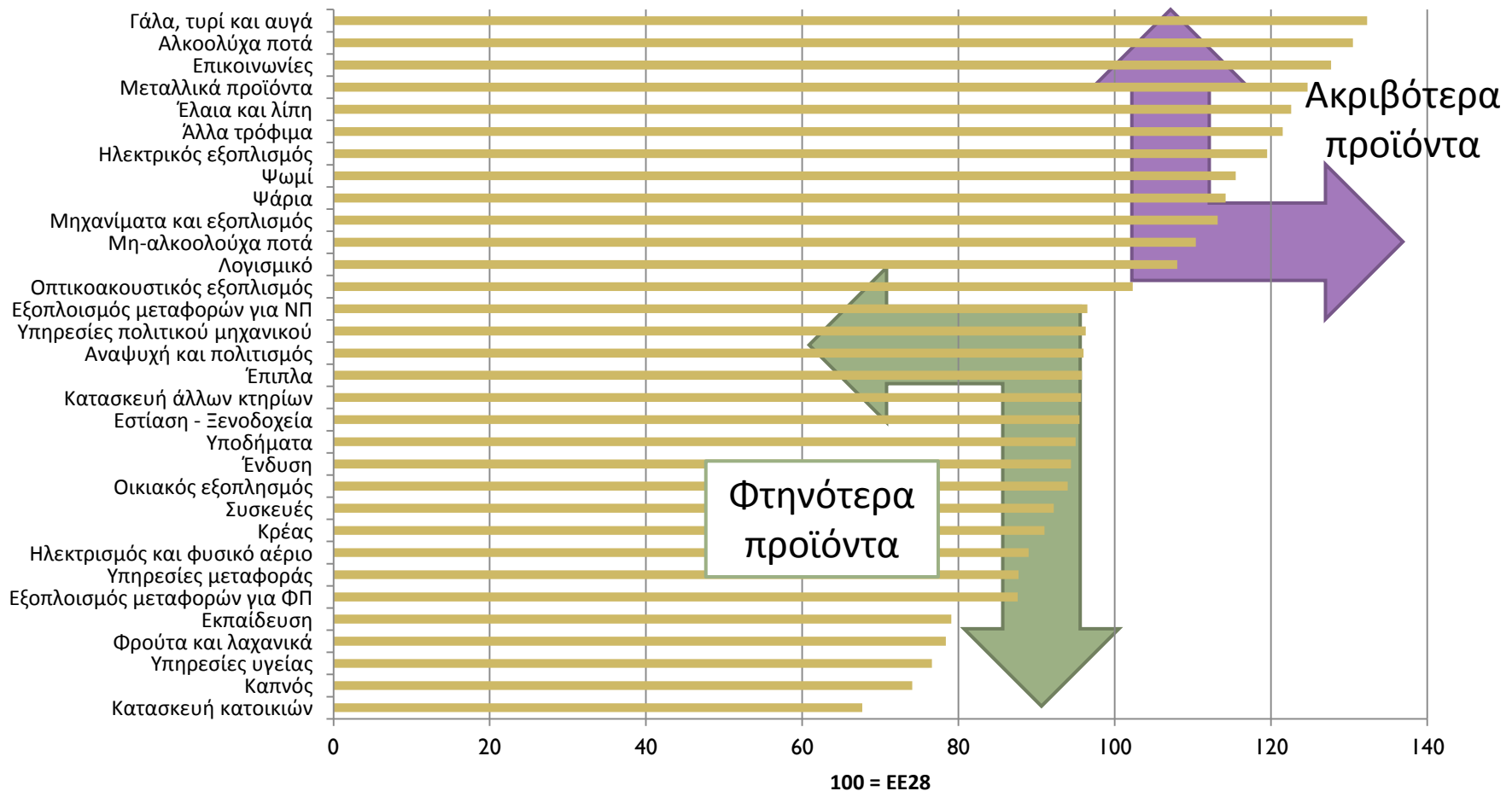


Σημ.: Τα στοιχεία για την Ελλάδα το 2013 είναι προκαταρκτικά.

Πηγή: ΟΟΣΑ

Αρκετά προϊόντα παραμένουν ακριβότερα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη

Συγκριτικό επίπεδο τιμών στην Ελλάδα το 2012



Πηγή: Eurostat



Μεταρρυθμίσεις με στόχο ενίσχυση του ανταγωνισμού

Αδειοδότηση νέων επιχειρήσεων

Άνοιγμα κλειστών επαγγελμάτων

Απελευθέρωση αγορών

- Νόμος 4254/2014 (ΦΕΚ 85-07.04.2014) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας»

Οικονομετρική ανάλυση

- Υπόδειγμα:

$$\ln PLI_{it} = \alpha_i + \gamma_t + \beta_1 BIS_{it} + \beta_2 \ln Inc_{it} + u_{it}$$

$$\ln Emp_{it} = \alpha_i + \gamma_t + \beta_1 LBE_{it} + \beta_2 BTE_{it} + \beta_3 \ln GDP_{it} + u_{it}$$

Όπου PLI_{it} – δείκτης επιπέδου τιμών για υπηρεσίες στη χώρα i την περίοδο t .

Emp_{it} – αριθμός απασχολουμένων.

BIS_{it} – ο δείκτης «Εμπόδια στις υπηρεσίες» του ΟΟΣΑ.

LBE_{it} – ο δείκτης «Νομικά εμπόδια στην είσοδο επιχειρήσεων» του ΟΟΣΑ.

BTE_{it} – ο δείκτης «Εμπόδια στην επιχειρηματικότητα» του ΟΟΣΑ.

GDP_{it} – ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές.

Inc_{it} – διαθέσιμο εισόδημα, σε σταθερές τιμές.

- Μέθοδος: Fixed effects panel data, Generalised least squares.
- Στοιχεία: Στοιχεία για 24 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ για 1998, 2003 και 2008, από ΟΟΣΑ (δείκτες ρύθμισης αγορών προϊόντων) και Eurostat.

Αύξηση του ανταγωνισμού οδηγεί σε πτώση των τιμών και αύξηση της απασχόλησης

Εξαρτημένη μεταβλητή: Επίπεδο τιμών των υπηρεσιών	GLS
Εμπόδια στις υπηρεσίες	0.056 (0.032)***
Διαθέσιμο εισόδημα	1.075 (0.218)***
R ²	0.74

Σημ.: Η τυπική απόκλιση παρατίθεται στην παρένθεση. *Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 10%. * * Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 5%. * * * Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 1%.

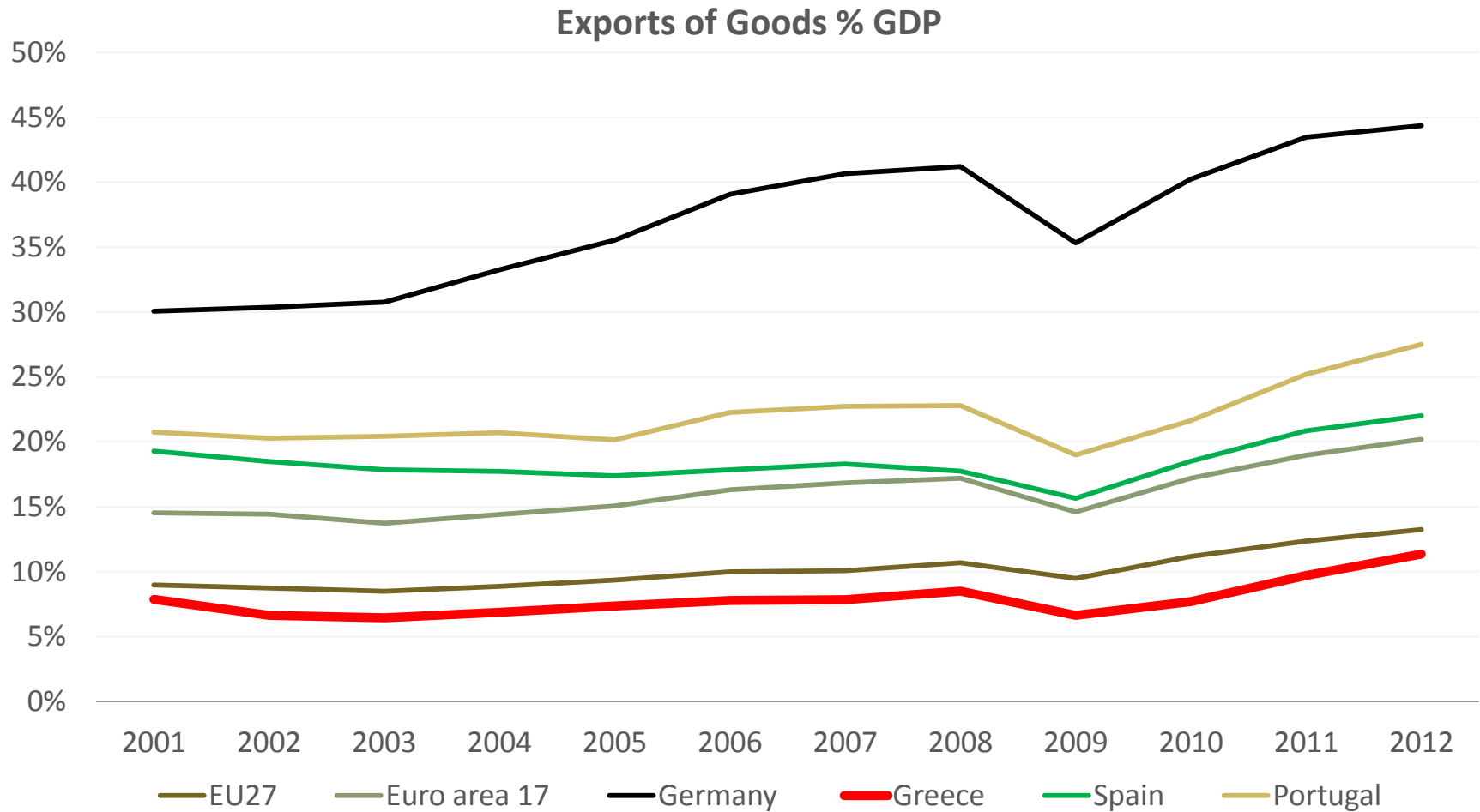
Εξαρτημένη μεταβλητή: Απασχόληση	GLS	GLS
Νομικά εμπόδια στην είσοδο επιχειρήσεων	-0.033 (0.018)*	
Εμπόδια στην επιχειρηματικότητα		-0.091 (0.031)***
ΑΕΠ	0.884 (0.153)***	0.885 (0.044)***
R ² (overall)	0.69	0.81

- ▶ Σύγκλιση της Ελλάδας στο δείκτη «Εμπόδια στις υπηρεσίες» με το μέσο όρο της ΕΕ (μέλη ΟΟΣΑ) συνδέεται με μέση πτώση των τιμών των υπηρεσιών κατά 4,4%.
- ▶ Αύξηση της απασχόλησης κατά 52 χιλ. ή 88 χιλ. μπορούμε να αναμένουμε σε περίπτωση σύγκλισης της Ελλάδας με το μέσο όρο της ΕΕ στους δείκτες «Νομικά εμπόδια στην είσοδο επιχειρήσεων» και «Εμπόδια στην επιχειρηματικότητα» αντίστοιχα.

Πρόοδος μεταρρυθμίσεων και μικροοικονομικές επιδράσεις

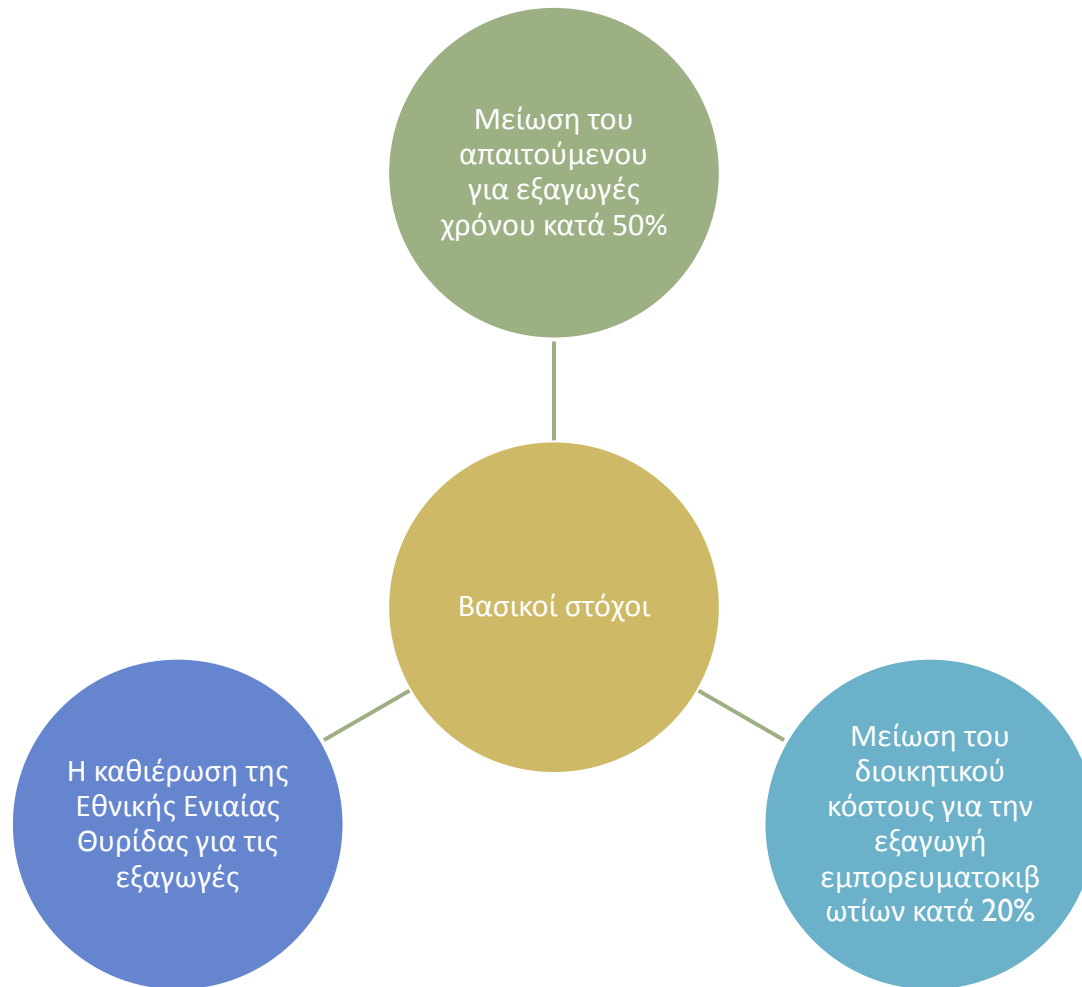
Εξαγωγές

Η συμμετοχή των εξαγωγών στο ΑΕΠ της Ελλάδας είναι χαμηλό



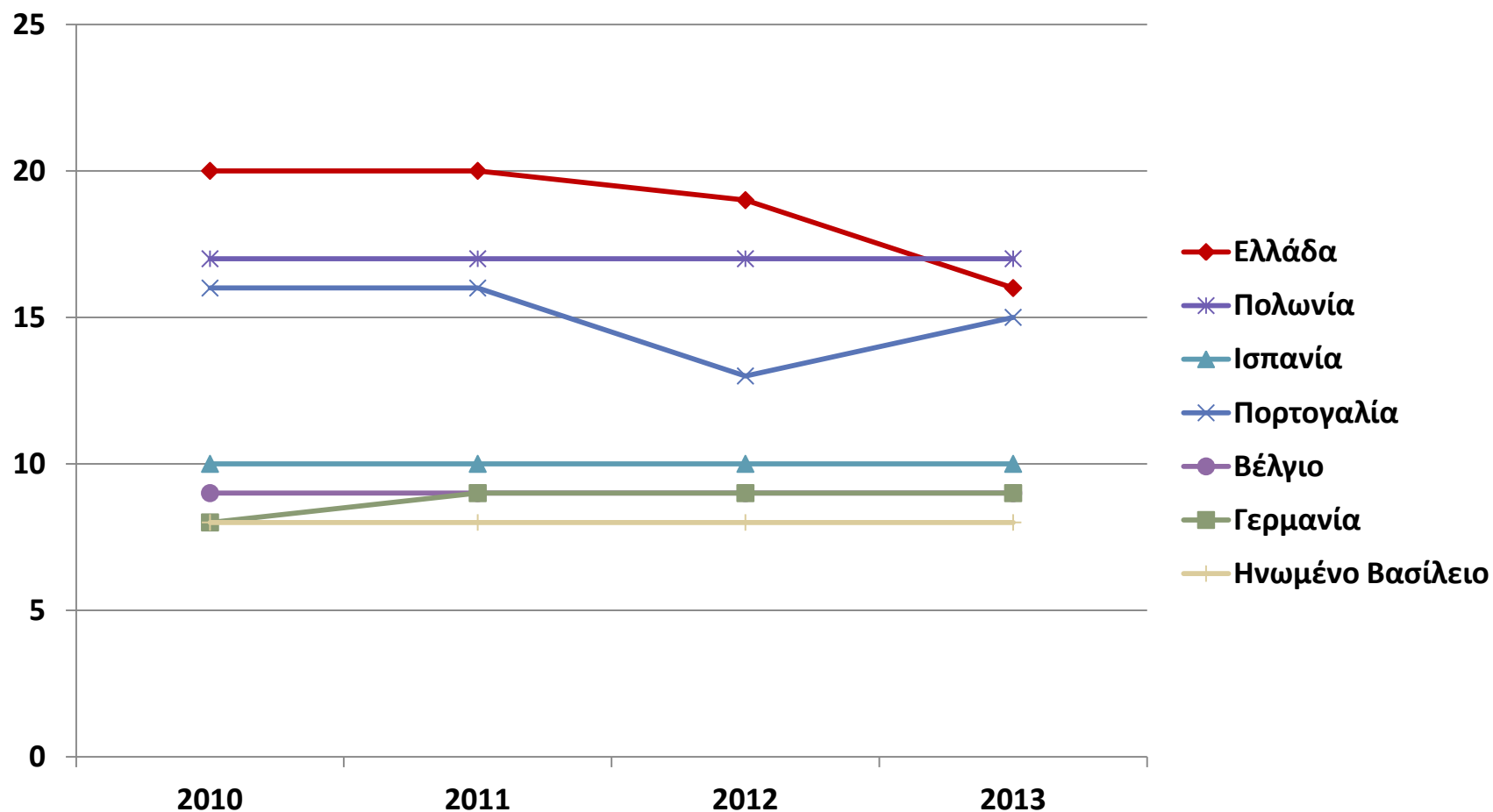
Πηγή: Eurostat

Εθνική Στρατηγική & Οδικός Χάρτης για τη Διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου 2012-2015



Η Ελλάδα έχει μειώσει σημαντικά το χρόνο διεκπεραίωσης των εξαγωγών, αλλά ακόμα υστερεί

Χρόνος διεκπεραίωσης των εξαγωγών (μέρες)



Πηγή: World Bank Doing Business

Οικονομετρική ανάλυση

► Υπόδειγμα:

$$Exp_{it} = \alpha_i + \gamma_t + \beta_1 Doc_{it} + \beta_2 \ln Cost_{it} + \beta_3 Time_{it} + \beta_4 GDP_{it} + u_{it}$$

Όπου Exp_{it} – εξαγωγές, ως ποσοστό του ΑΕΠ χώρας i την περίοδο t .

Doc_{it} – αριθμός εγγράφων που απαιτούνται για την πραγματοποίηση εξαγωγών.

$Cost_{it}$ – κόστος πραγματοποίησης εξαγωγών, USD ανά εμπορευματοκιβώτιο.

$Time_{it}$ – αριθμός ημερών που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση εξαγωγών.

GDP_{jt} – ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές.

- Μέθοδος: Arellano-Bond dynamic panel data approximation με Generalised Method of Moments.
- Στοιχεία: 27 κράτη-μέλη της ΕΕ την περίοδο 2005-2012, από Eurostat και Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Αύξηση του ανταγωνισμού οδηγεί σε πτώση των τιμών και αύξηση της απασχόλησης

Εξαρτημένη μεταβλητή: Εξαγωγές ως % του ΑΕΠ	Υπόδειγμα 1	Υπόδειγμα 2	Υπόδειγμα 3
Έγγραφα	0,787 (0,782)		
Κόστος	-0,006 (0,004)	-0,008** (0, 004)	
Χρόνος	-0,794* (0,428)	-0,994** (0, 456)	-0,983** (0, 429)
Μεταβολή ΑΕΠ _t	0,184 (0,143)	0,176 (0, 146)	0,203 (0, 167)
Μεταβολή ΑΕΠ _{t-1}	-0,417*** (0,086)	-0,425*** (0, 092)	-0,411*** (0, 101)
Εξαγωγές ως % του ΑΕΠ _{t-1}	0,714*** (0,088)	0,726*** (0,084)	0,685*** (0, 079)
Σταθερά	20,513*** (6,653)	28,274*** (8,563)	21,279*** (6,295)

Σημ.: Η τυπική απόκλιση παρατίθεται στην παρένθεση. *Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 10%. ** Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 5%. ***Η υπόθεση ότι ο συντελεστής ισούται μηδέν απορρίπτεται με επίπεδο σημαντικότητας 1%.

- ▶ Η αυξημένη ταχύτητα διεκπεραίωσης των εξαγωγών μπορεί δυνητικά να επιφέρει πολύ σημαντικά οφέλη
- ▶ Η μια μέρα μείωσης που παρατηρήθηκε το 2012 συνδέεται με δυνητικό όφελος κατά σχεδόν 1% μονάδα του ΑΕΠ (περίπου €1,9 δισεκ.)

Σύνοψη

Σύνοψη

- ▶ Οι μεταρρυθμίσεις είναι αναγκαίες για την εξισορρόπηση της ελληνικής οικονομίας και την επιστροφή της στην πορεία σύγκλισης με την Ευρωπαϊκή οικονομία.
- ▶ Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος...
 - ▶ Ίδρυση ΕΑΑΔΗΣΥ και υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ
 - ▶ Θέσπιση ΙΚΕ, fast track και «Υπηρεσίας Μιας Στάσης»
 - ▶ Απελευθέρωση επαγγελμάτων και αγορών
 - ▶ Οδικός χάρτης για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου
- ▶ ... με μετρήσιμες θετικές επιδράσεις, ωστόσο υπάρχει ακόμα περιθώριο για σημαντικές βελτιώσεις

Οι μεταρρυθμίσεις έχουν ευρύτερες επιδράσεις στο σύνολο της οικονομίας.

Ομιλία κ. Νίκου Ζόνζιλου
Επιστημονικό Συνεργάτη Ι.Ο.Β.Ε.

Αποτίμηση των μακροοικονομικών επιδράσεων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα

**«ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ»
Αθήνα 8 Απριλίου 2014**

- Στο τέλος του 2013 ένας βασικός στόχος του μνημονίου επετεύχθη. Το συνολικό εξωτερικό ισοζύγιο, τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων εξισορροπήθηκε . Με άλλα λόγια δημόσιος και ιδιωτικός τομέας συνολικά δεν έχουν ανάγκη εξωτερικού δανεισμού για την τρέχουσα διαχείριση. Η Ελλάδα έμεινε στο ευρώ, τώρα καταναλώνει ό,τι παράγει! Και, σταδιακά ανακτά αξιοπιστία.
- Επιτυχία πρώτου μεγέθους αναμφισβήτητα, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψιν το ύψος των ελλειμμάτων και το σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα που έγινε η προσαρμογή.

Οι ονομαστικές ανισορροπίες έδωσαν τη θέση τους σε αντίστοιχες του πραγματικού τομέα και το πρόβλημα είναι τώρα αμιγώς ελληνικό

- Όμως οι εξελίξεις έχουν και μια άλλη ανάγνωση περισσότερο κατάλληλη για αυτά που συζητάμε σήμερα. Μπορεί εύλογα κανείς να ισχυριστεί ότι οι ονομαστικές ανισορροπίες των δημοσίων οικονομικών και του εξωτερικού ισοζυγίου ανταλλάχτηκαν με αντίστοιχες ανισορροπίες του πραγματικού τομέα στην αγορά προϊόντων και εργασίας. Το παραγωγικό κενό και το ύψος της ανεργίας επιβεβαιώνουν τον ισχυρισμό.
- Το πρόβλημα υπάρχει, απλά μεταφέρθηκε στον πραγματικό τομέα και τώρα πλέον είναι αμιγώς ελληνικό.
- Όμως η κατάσταση είναι λιγότερο επικίνδυνη από πριν, και, κυρίως είναι αντιμετωπίσιμη. Η εφαρμογή ενός προγράμματος θεμελιακών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, σε όλους τους τομείς της οικονομίας, μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο στην αποκατάσταση των πραγματικών ανισορροπιών.

- Η εργασία που θα παρουσιάσω επιχειρεί να αποτιμήσει σε μακροοικονομικό επίπεδο τις επιδράσεις των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στην έκθεση για τις μικροοικονομικές παρεμβάσεις ενίσχυσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Υπό αυτή την έννοια οι δύο εργασίες εμφανίζονται ως συμπληρωματικές και η μακρο προσέγγιση στηρίζεται στη μικρο την οποία και επιχειρεί να ποσοτικοποιήσει.
- Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η μετάβαση από τη μικρο παρέμβαση στις παραμέτρους του υποδείγματος ενέχει αναγκαστικά κάποιο βαθμό αυθαιρεσίας.

- Η μακροοικονομική έκθεση του TFGR φέρνει καλά νέα. Οι προσομοιώσεις που διενεργήθηκαν δείχνουν ότι, αν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προτείνονται εφαρμοστούν με **αξιόπιστο τρόπο** τότε θα ενισχύσουν σημαντικά το προϊόν και την απασχόληση της Ελληνικής οικονομίας. Μέσω δε της ευκαμψίας που θα επιφέρουν στις αγορές και στο σύστημα τιμών σταδιακά μπορούν να οδηγήσουν την οικονομία σε αποδεκτά επίπεδα απασχόλησης.
- Η αξιοπιστία είναι σημαντική στην όλη προσέγγιση και σημαίνει ότι όλοι πιστεύουν ότι οι μεταρρυθμίσεις θα πραγματοποιηθούν ως το τέλος και δεν θα αναστραφούν μετά από λίγο. Η αντίληψη αυτή ενσωματώνεται στις προσδοκίες του κοινού.
- Οι προσομοιώσεις που διενεργήθηκαν υποθέτουν αξιοπιστία.

Οι εκτιμήσεις των μακροοικονομικών επιδράσεων διενεργούνται με τη βοήθεια του υποδείγματος GIMF

- Μεθοδολογικά η αποτίμηση γίνεται με τη συγκριτική αξιολόγηση εναλλακτικών σεναρίων που καταρτίστηκαν με τη βοήθεια του πολυεθνικού υποδείγματος γενικής ισορροπίας GIMF του ΔΝΤ. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται μια εκδοχή τριών περιοχών του υποδείγματος (Ελλάδα, ζώνη ευρώ και λοιπός κόσμος) που έχει αναπτυχθεί και διαμετρηθεί στο IOBE.

- Η εμπειρική ανάλυση περιλαμβάνει δυο βήματα

❑ Πρώτο βήμα

- Κατάρτιση μακροοικονομικού σεναρίου ισορροπίας για μια μακρά χρονική περίοδο (προσομοίωση αναφοράς).

❑ Δεύτερο βήμα

- Κατάρτιση των τεσσάρων εναλλακτικών σεναρίων που αντιστοιχούν στις μικρο-παρεμβάσεις.
 1. Βελτίωση του συστήματος δημόσιων προμηθειών.
 2. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και των ιδιωτικών επενδύσεων.
 3. Ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των εμπορευσίμων και μη εμπορεύσιμων κλάδων.
 4. Ενίσχυση της παραγωγικότητας της εργασίας.

Ποσοτικοποίηση των τεσσάρων μεταρρυθμίσεων

- Τα σενάρια που καταρτίζονται περιλαμβάνουν όλα τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη: προϊόν, απασχόληση, κατανάλωση επενδύσεις, τιμές κλπ.
- Οι τιμές των μεγεθών των τεσσάρων σεναρίων που θα καταρτιστούν με την ενσωμάτωση των μικρο παρεμβάσεων, θα συγκριθούν στη συνέχεια με τα αντίστοιχα μεγέθη της προσομοίωσης αναφοράς.
- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως ποσοστιαίες αποκλίσεις επιπέδων από το σενάριο αναφοράς.

Ποσοτικοποίηση των τεσσάρων μεταρρυθμίσεων

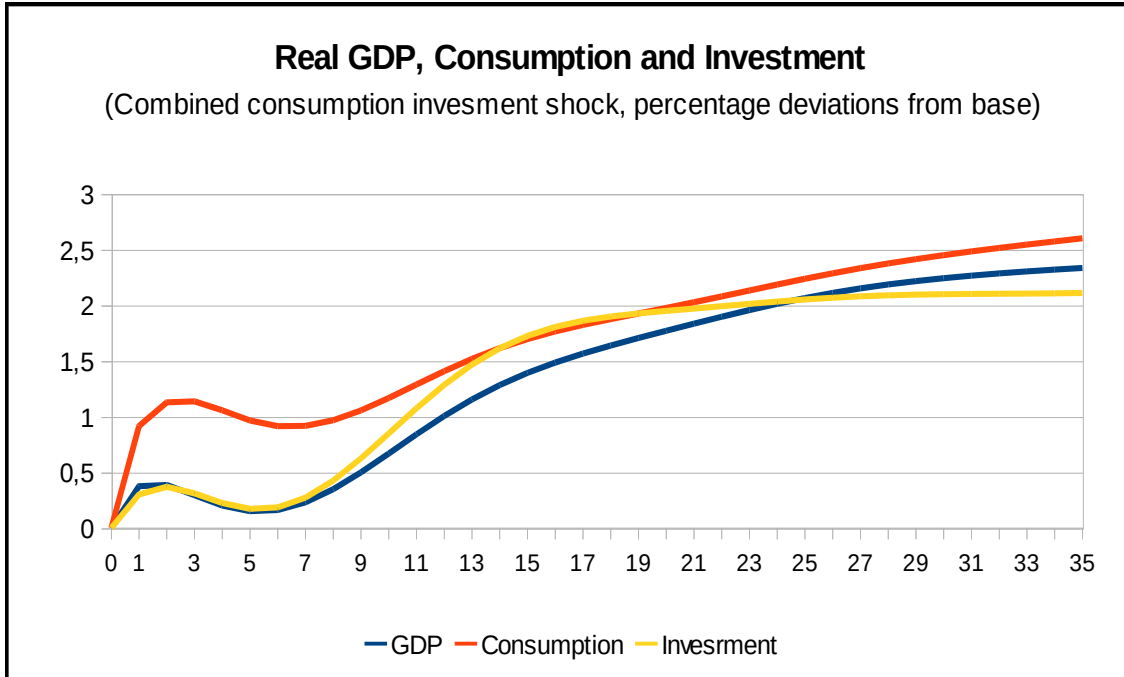
Η προσφορά δημιουργεί την δική της ζήτηση

- Χαρακτηριστικό των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων :
- Οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις έχουν κατά κύριο λόγο μακροχρόνιες επιδράσεις που συνδέονται με την πλευρά της προσφοράς και ενισχύουν την δυνητική παραγωγική ικανότητα και την ευκαμψία της οικονομίας.
- Ωστόσο, ο νόμος του Say ισχύει έστω μερικώς, «η πρόσφορά δημιουργεί τη δική της ζήτηση».

1. Οι επιπτώσεις από τις μεταρρυθμίσεις του συστήματος δημοσίων προμηθειών

- Σύμφωνα με την έκθεση των μικρο-μεταρρυθμίσεων οι παρεμβάσεις στο σύστημα δημοσίων προμηθειών μπορούν να οδηγήσουν σε μια εξοικονόμηση δαπανών της τάξεως των 0.5% του ΑΕΠ σε διάστημα δυο ετών.
- Η παρέμβαση δημιουργεί δημοσιονομικό χώρο που εκφράζεται με τη μείωση του επιπέδου της δημόσιας κατανάλωσης κατά 0,2% του ΑΕΠ το πρώτο έτος και 0,3% το δεύτερο. Υποθέτουμε στη συνέχεια ότι η μείωση της δημόσιας κατανάλωσης αντισταθμίζεται με μια ισόποση άνοδο των δημόσιων επενδύσεων ώστε το έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ να παραμείνει στα ίδια επίπεδα.
- Προσομοιώνεται αρχικά η μείωση της δημόσιας κατανάλωσης και ακολούθως η αύξηση των επενδύσεων. Η διαφορά μεταξύ των δυο σεναρίων εκτιμά τις επιπτώσεις της παρέμβασης στο σύστημα προμηθειών στα μακρο-μεγέθη, αν αυτή συνοδεύεται με μια μόνιμη στροφή της δημοσιονομικής πολιτικής από την κατανάλωση στις επενδύσεις.

Η παρέμβαση στο σύστημα προμηθειών μπορεί να έχει μόνιμες θετικές επιδράσεις στο ΑΕΠ και την απασχόληση αν συνοδευτεί με άνοδο των δημ. επενδύσεων



Η στροφή της δημοσιονομικής πολιτικής από την κατανάλωση στην επένδυση διεγείρει άμεσα τα στοιχεία της ζήτησης. Η μόνιμη άνοδος των επενδύσεων έχει μόνιμες μεσοπρόθεσμες θετικές επιδράσεις στην οικονομία. Στο τέλος της περιόδου, το ΑΕΠ, η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις θα είναι κατά 2.3%, 3.2% και 2.2% αντίστοιχα υψηλότερα από το επίπεδο που είχαν στην μεμονωμένη προσομοίωση της μείωσης της δημόσιας κατανάλωσης.

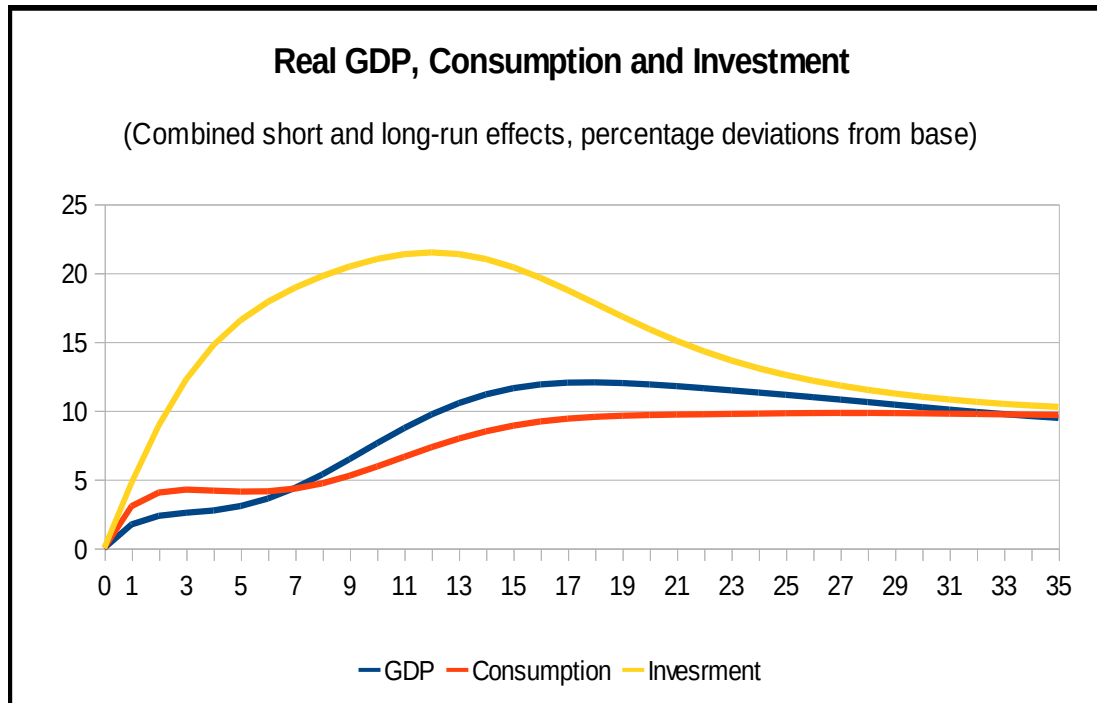
Η απασχόληση ενισχύεται μόνιμα. Μακροχρόνια θα προστεθούν 18000 νέες θέσεις εργασίας

2. Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων

- Η προσομοίωση αυτή αναδεικνύει τη σημασία για τη διατηρησιμότητα της ανάπτυξης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που αποβλέπουν στη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος και τη διευκόλυνση υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων.
- Ο σχεδιασμός των προσομοιώσεων βασίζεται σε μια προσέγγιση δύο πυλώνων που ενισχύει την επενδυτική δραστηριότητα τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και της προσφοράς .
- Από την πλευρά της προσφοράς ενισχύονται οι ιδιωτικές επενδύσεις ώστε μακροχρόνια, ο λόγος επενδύσεων προς ΑΕΠ να είναι κατά 1% υψηλότερος συγκρινόμενος με την τιμή της προσομοίωσης αναφοράς. Η επίδραση αυτή αντανακλά διαρθρωτικές παρεμβάσεις μακροχρόνιου χαρακτήρα που ενισχύουν την επιχειρηματική εμπιστοσύνη και αφορούν κυρίως την εξάλειψη αδυναμιών στο χώρο της δικαιοσύνης, την αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα, τη γραφειοκρατία τη διαφθορά κλπ. που αποτελούν εμπόδια την εκτέλεση των επενδυτικών σχεδίων.

- Από την πλευρά της ζήτησης γίνεται μια διαταραχή του λόγου επενδύσεων προς ΑΕΠ για μια μόνο περίοδο που οδηγεί σε άνοδο του λόγου κατά 1% (on impact). Η μεταβολή αν και διαρκεί μόνο μια περίοδο χαρακτηρίζεται από εμμονή σε βάθος χρόνου. Η διαταραχή αυτή αντανακλά παρεμβάσεις με άμεσο αποτέλεσμα στην επενδυτική δραστηριότητα, όπως βελτιώσεις στην ταχύτητα αδειοδότησης, μείωση στα αρχικά κόστη και γενικότερα στο doing business.
- Οι δύο διαταραχές προσομοιώνονται διαδοχικά και τα αποτελέσματα αφορούν τη συνολική επίδραση των επενδυτικών μεταβολών στην οικονομία από την πλευρά της προσφοράς και της ζήτησης.

Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων



Η επίδραση στην τελική ζήτηση από την συνδυασμένη άνοδο των επενδύσεων είναι άμεση και ισχυρή και μόνιμου χαρακτήρα. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται σταδιακά και μεσοπρόθεσμα είναι κατά 10% περίπου υψηλότερο από το επίπεδο της βάσης. Η παρέμβαση στις επενδύσεις ενισχύει σταθερά την απασχόληση και τον πραγματικό μισθό.

18000 νέες θέσεις εργασίας προστίθενται μεσοπρόθεσμα

Οι παράγοντες προσφοράς έχουν μόνιμες μεσοπρόθεσμες επιδράσεις στο ΑΕΠ

3. Ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των εμπορευσίμων και μη εμπορεύσιμων κλάδων

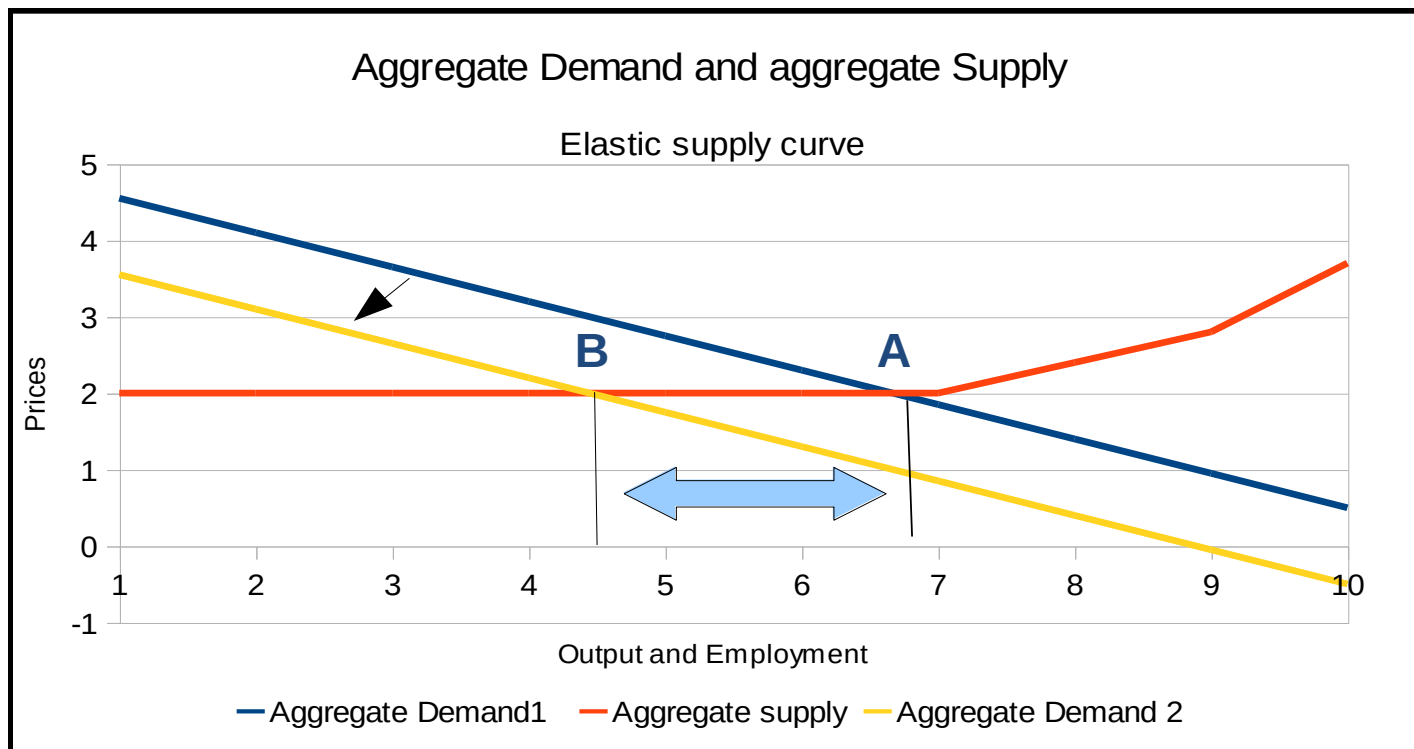
- Η εξισορρόπηση του εξωτερικού ισοζυγίου σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα απαιτεί κατ' αρχήν ένα δραστικό περιορισμό της εγχώριας ζήτησης. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ο επαναπροσανατολισμός της ζήτησης μέσω των σχετικών τιμών στην εγχώρια παραγωγή καθώς και η μεταφορά πόρων στα εμπορεύσιμα έρχονται στη συνέχεια και με κάποια καθυστέρηση.
- Αυτό και έγινε, η εγχώρια ζήτηση στην Ελλάδα το διάστημα 2008-13 υποχώρησε κατά περίπου 40% (κατά 35% στο διάστημα 2010-13). Παράλληλα την ίδια περίοδο το ΑΕΠ υποχώρησε κατά 26% και η ανεργία αυξήθηκε κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες. Η σχέση της μεταβολής της ζήτησης προς τις μεταβολές του ΑΕΠ και της απασχόλησης είναι πρωτοφανής, δεν έχει προηγούμενο.

Γιατί όμως η ύφεση ήταν τόσο βαθιά ;

- Γιατί όμως ο αναγκαίος περιορισμός της ζήτησης προκάλεσε μια τόσο βαθιά ύφεση;
- Ο κύριος λόγος της βαθιάς ύφεσης είναι ότι η περιστολή της ζήτησης δεν συνοδεύτηκε από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντος. (είναι και ο εξωτερικός τομέας που ήταν μικρός).
- Η αρνητική διαταραχή της ζήτησης εφαρμόστηκε σε μια οικονομία χαρακτηριζόμενη από εξαιρετικές δυσκαμψίες στην αγορά προϊόντων και εργασίας. Η συνολική προσφορά της οικονομίας ήταν υπερβολικά ελαστική ως προς τις τιμές. Αποτέλεσμα οι τιμές ελάχιστα απορρόφησαν τον περιορισμό της ζήτησης που μεταφράστηκε αναγκαστικά σε πολύ μεγάλης έκτασης απώλειες σε προϊόν και θέσεις εργασίας.
- Η προσαρμογή έγινε, αλλά κυρίως με ύφεση, η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία, δηλαδή η ανταγωνιστικότητα, ελάχιστα συνέβαλλε.

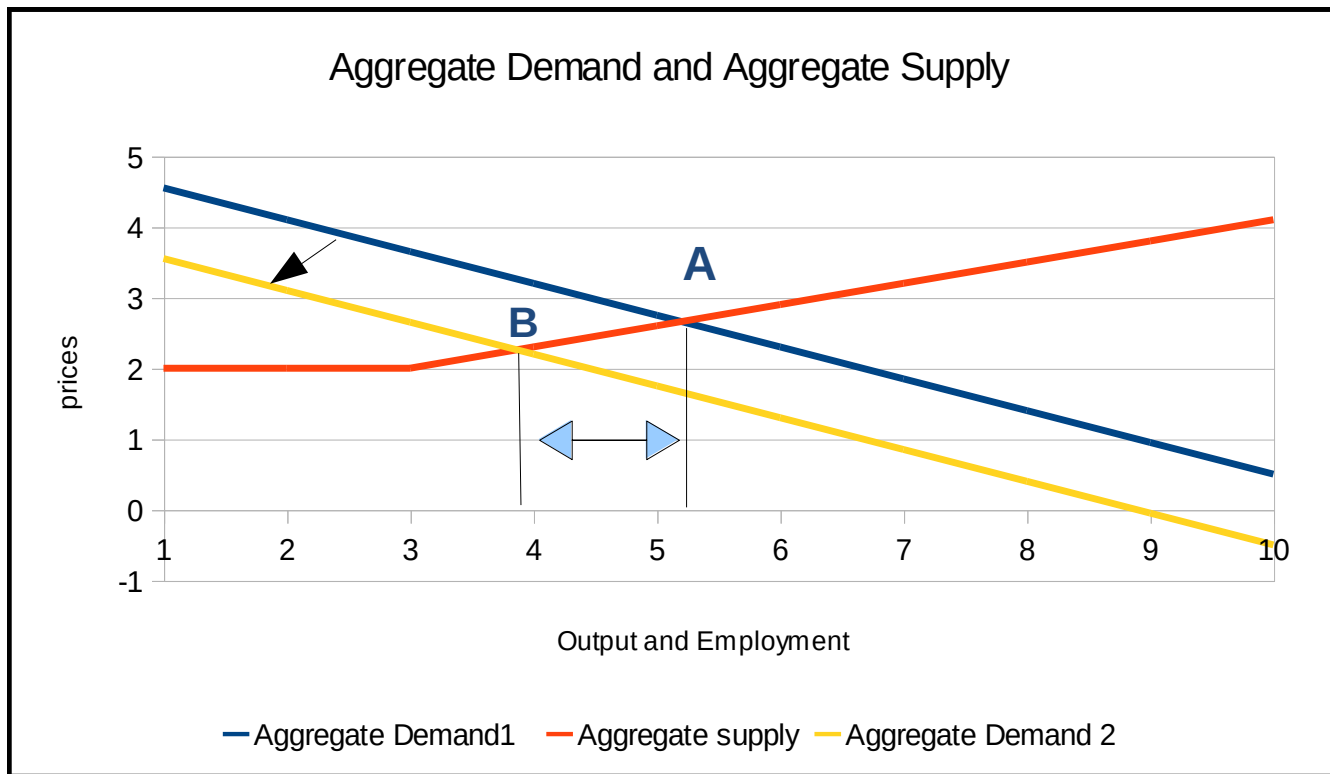
Περιορισμός της ζήτησης σε δύσκαμπτη οικονομία

- Οι απώλειες σε προϊόν και απασχόληση είναι μεγάλες



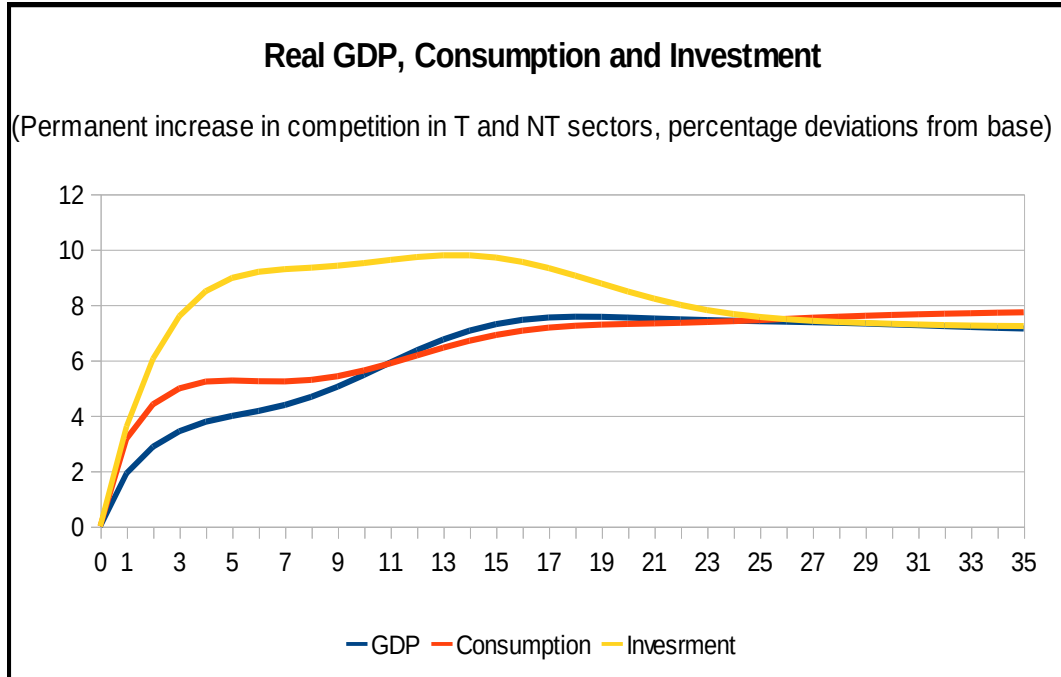
Περιορισμός της ζήτησης σε πιο εύκαμπτη οικονομία μετά από μεταρρυθμίσεις

- Οι απώλειες είναι πολύ μικρότερες, στην Ελλάδα τα οργανωμένα συμφέροντα αντιστάθηκαν οι πρόσοδοι και τα προνόμια ομάδων συμφερόντων δεν περιορίστηκαν. Αποτέλεσμα το κόστος προσαρμογής ήταν υπερβολικό.



- Οι προσομοιώσεις που διενεργούνται αποσκοπούν σε μια ποσοτική εκτίμηση των επιπτώσεων στα μάκρο μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, αν οι υπερ-πρόσοδοι που παρατηρούνται κυρίως στους κλάδους των μη εμπορευσίμων αλλά και των εμπορευσίμων αγαθών και υπηρεσιών περιοριστούν, μέσω ενίσχυσης του ανταγωνισμού.
- Αυτά αφορούν κυρίως τα κλειστά επαγγέλματα στις υπηρεσίες, τα εμπόδια εισόδου και γενικότερα την εσωτερική ευκαμψία των αγορών.
- Ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά προϊόντων ισοδυναμεί με μείωση του περιθωρίου των τιμών στο οριακό κόστος (mark-up).
- Το mark-up στην Ελλάδα είναι υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό ΜΟ.
- Προσομοιώνουμε μια μείωση του mark-up στα μη εμπορεύσιμα κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες καλύπτοντας το μισό της απόστασης από το ευρωπαϊκό ΜΟ και στα εμπορεύσιμα κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες καλύπτοντας πλήρως την απόσταση από τον ΜΟ.

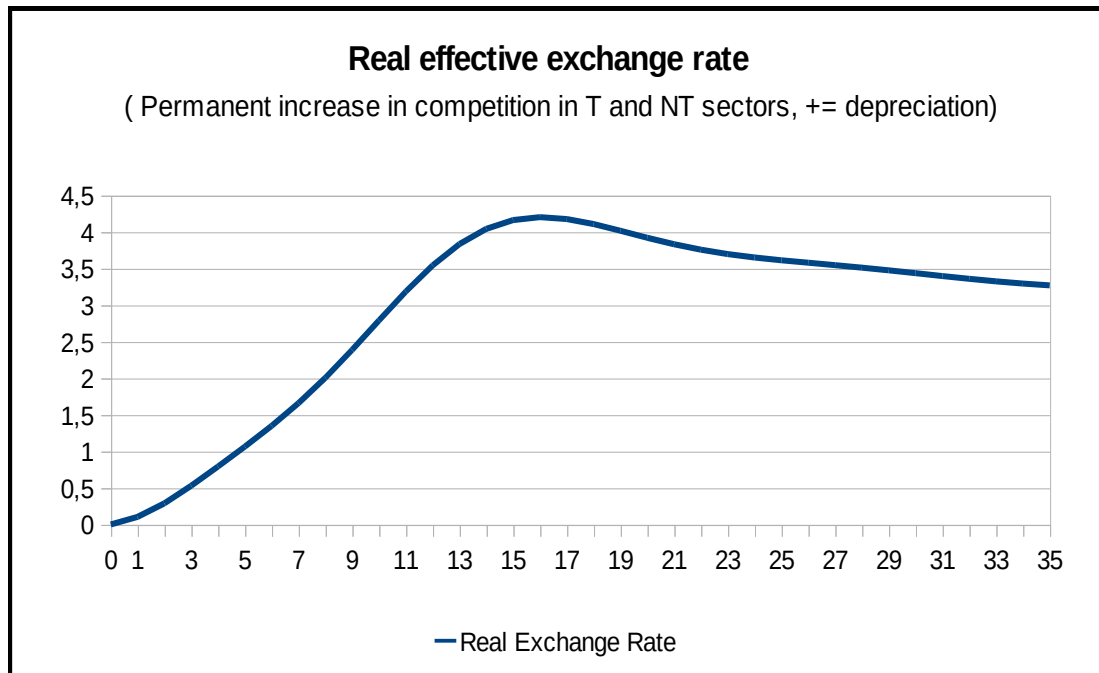
Ο περιορισμός των υπερ-προσόδων μέσω της ενίσχυσης του ανταγωνισμού έχει ευεργετικές επιπτώσεις στην παραγωγή και την απασχόληση



Η ενίσχυση του ανταγωνισμού αυξάνει τη ζήτηση παραγωγικών συντελεστών, κεφαλαίου και εργασίας που οδηγεί σε μόνιμη άνοδο των εισοδημάτων που στηρίζουν τα στοιχεία της ζήτησης. Μεσοπρόθεσμα, το ΑΕΠ, η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις θα είναι κατά 7.3%, 6.9% και 9.7% αντίστοιχα υψηλότερα από το επίπεδο της προσομοίωσης αναφοράς (δηλαδή χωρίς μεταρρυθμίσεις).

Η απασχόληση ενισχύεται μόνιμα, μεσοπρόθεσμα θα προστεθούν πάνω από 60000 νέες θέσεις εργασίας

Η ενίσχυση του ανταγωνισμού βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα χωρίς ύφεση



Η ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταβάλλει τις σχετικές τιμές και οδηγεί σε υποτίμηση της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας δηλαδή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Η έξοδος από την κρίση απαιτεί ανταγωνιστική ισοτιμία. Πραγματική υποτίμηση με ταυτόχρονη άνοδο του ΑΕΠ πρέπει να είναι ο στόχος της πολιτικής και αυτό επιτυγχάνεται μόνο με μεταρρυθμίσεις.

Η Ελληνική οικονομία ανακάμπτει και απαιτείται ανάκτησης της ανταγωνιστικότητας με ανταγωνισμό

- Η ελληνική οικονομία σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις διέρχεται το σημείο καμπής και σύντομα αναμένεται να καταγράψει θετικούς ρυθμούς ανόδου. Η έξοδος από την κρίση και κυρίως η διατηρησιμότητα της ανόδου απαιτεί πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία συμβατή με την αναμενόμενη αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Αλλιώς το εξωτερικό ισοζύγιο θα αποτελέσει πάλι ανασχετικό παράγοντα και θα γυρίσουμε πίσω.
- Η ανταγωνιστικότητα με ανταγωνισμό και όχι με ύφεση, είναι ένας θεμιτός νέος στόχος της οικονομικής πολιτικής.
- Στόχος εφικτός, όπως δείχνανε οι προσομοιώσεις που παρουσίασα, που όμως προϋποθέτει εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και σκληρή μάχη ενάντια στα οργανωμένα συμφέροντα.

Οι μεταρρυθμίσεις ενισχύουν τη διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα και τελικά το ΑΕΠ και την απασχόληση

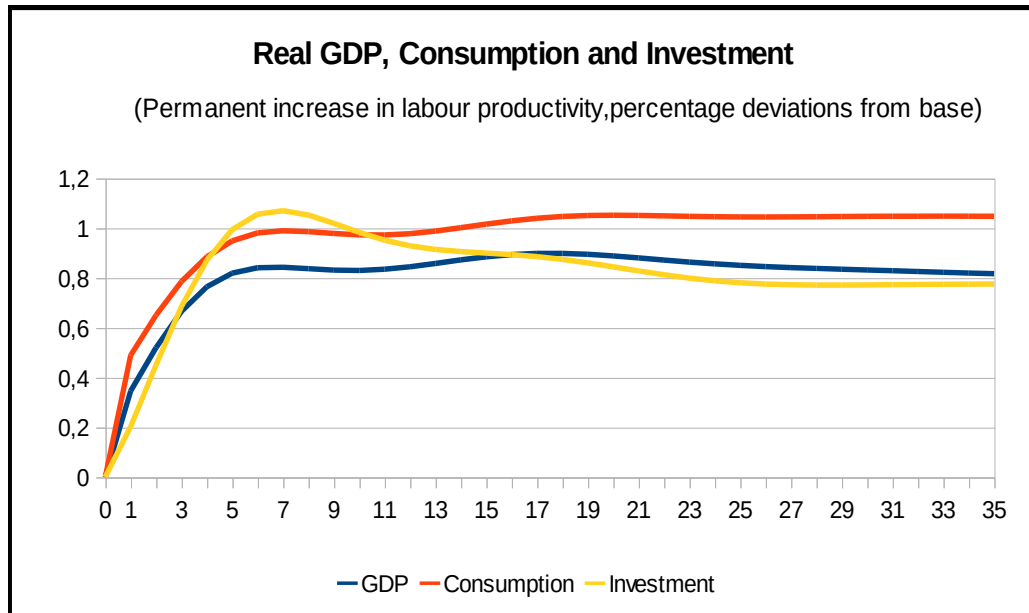
- Επιπλέον, απαιτείται βελτίωση και της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να καλύψουν το σύνολο των τομέων της ελληνικής οικονομίας. Η διοικητική αναμόρφωση του κράτους θα παίζει καθοριστικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία για την ενίσχυση της διαφάνειας και τη δημιουργία ‘‘θεσμών χωρίς αποκλεισμούς’’ (inclusive institutions).
- Αλλά και στον ιδιωτικό τομέα οι μεταρρυθμίσεις θα συμβάλλουν στη δημιουργία περιβάλλοντος που στηρίζει την επιχειρηματικότητα την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, ώστε να αναπτυχθούν όλες οι δυνητικές παραγωγικές δυνάμεις της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.
- Οι προσομοιώσεις που διενεργήθηκαν δείχνανε ότι όλες οι μεταρρυθμίσεις έχουν ισχυρές θετικές επιδράσεις στην οικονομία.
- Εναπόκειται σε μας να τις εφαρμόσουμε.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Παρεμβάσεις ενίσχυσης της παραγωγικότητας της εργασίας

- Η προσομοίωση αυτή αναδεικνύει τη σημασία των πολιτικών ενίσχυσης της παραγωγικότητας της εργασίας για την άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας και των εισοδημάτων.
- Συγκεκριμένα προσομοιώνεται μια μόνιμη άνοδος της παραγωγικότητας της εργασίας κατά 1% στον τομέα των εμπορευσίμων και των μη εμπορευσίμων.
- Η άνοδος της παραγωγικότητας ενισχύει το οριακό προϊόν κεφαλαίου και εργασίας και κατά συνέπεια τις αμοιβές των παραγωγικών συντελεστών.
- Τα τρέχοντα εισοδήματα ενισχύονται καθώς και τα κίνητρα για προώθηση της παραγωγικής διαδικασίας. Η προσφορά εργασίας αυξάνει.

Βελτίωση της παραγωγικότητας ενισχύει το ΑΕΠ και τα στοιχεία της ζήτησης



Η επίδραση στην τελική ζήτηση από τη βελτίωση της παραγωγικότητας είναι άμεση, ισχυρή και μόνιμου χαρακτήρα. Το πραγματικό ΑΕΠ και τα στοιχεία της ζήτησης αυξάνονται σταδιακά και μεσοπρόθεσμα είναι κατά 0,9 % περίπου υψηλότερο από το επίπεδο της βάσης. Η αυξημένη ζήτηση των παραγωγικών συντελεστών ενισχύει κυρίως τον πραγματικό μισθό.

**Η βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας
οδηγεί σε πραγματική υποτίμηση**